

Nagrajevanje po delu je naša obveznost

Leto 1977 je prvo prehodno leto, ki nas obvezuje, da bomo pričeli uveljavljati zakon o združenem delu, ter v mnogih primerih prešli od stihijskega nagrajevanja na nagrajevanje po novih osnovah.

Pri tem velja poudariti, da se v čl. 662 zakona predpisane določbe, v zvezi z ugotavljanjem celotnega prihodka, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke uporabljajo najkasneje od 1. 1. 1978. To pomeni, da morajo TOZD v letu 1977 sprejeti vse samoupravne splošne akte, ki urejajo družbeno-ekonomске in druge samoupravne odnose in tudi razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke delavcev in tudi samoupravne sporazume o skupnih osnovah za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v TOZD, DO, SOZD in v panogah ter območjih.

V kolikor delavci TOZD ne določijo osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke jim po čl. 127 zakona pripada le zajamčeni osebni dohodek.

Resolucija o politiki izvajanja družbenega plana za obdobje 1976 do 1980 v letu 1977 predpisuje, da morajo delavci v TOZD pri razporejanju dohodka zagotoviti, da bodo sredstva za osebne dohodke naraščala za 10 % počasneje od rasti družbenega dohodka.

Skopo povedano že samo ta tri določila zahtevajo, da se nad tem zamislimo ter se akcijsko vključimo pri snovanju osnov in meril za nagrajevanje delavcev.

Sindikati v Iskri je skozi dosedanjanje analize v zvezi z ugotavljanjem in delitvijo dohodka in sredstev za osebne dohodke med drugim ugotovil naslednje slabosti:

- dohodkovna odvisnost med TOZD pri pridobivanju in delitvi dohodka ni prišla povsem do izraza,
- zveza med planiranim in realiziranim dohodkom ter oblikovanjem osebnih dohodkov je premalo poudarjena,
- pogoj izobrazbe je še vedno preveč odločilen kriterij pravice do osebnega dohodka in se zanemarljavo merila delovne uspešnosti po prispevku živega in minulega dela,
- sistem interne delitve med TOZD v okviru DO ali SOZD je neuskkljen in se vrednotenje dela delavcev ne izvaja po kazalcih, navedenih v 140. čl. zakona o združenem delu.

Iz teh samo skopo navedenih razlogov vodstvo sindikata v SOZD Iskra poziva slehernega člana sindikata za aktivno in tvorno sodelovanje v smeri preobrazbe politike nagrajevanja ter snovanja novih meril in osnov za nagrajevanje po rezultatih živega in minulega dela.

J. Č.

PRIZNANJE GZ ZA NAŠ SREDNJEROČNI NAČRT

Iskra je eden izmed pomembnih nosilcev srednjeročnega razvoja slovenskega gospodarstva sploh, zaradi česar je tudi treba njeni srednjeročni planski usmeritvi posvetiti vso pozornost. To je bila osnovna misel, ki je izhajala iz širšega razgovora med predstavniki gospodarske zbornice Slovenije in drugih ustanov ter našega ZP Iskra v torek dopoldne v prostorih republiške Gospodarske zbornice v Ljubljani.

Potem, ko so predstavniki Iskre seznanili predsedstvo GZ s kompleksno problematiko združenega podjetja, se je razvila razprava, ki je pokazala skoraj popolno usklajenost pogledov diskutantov iz Iskre in zbornice. To še posebej velja za stališča, ki sta jih razgrnila oba glavna govornika, generalni direktor Iskre Jože Hujs in predsednik gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič.

Iskra se je dejansko s svojim gradivom in razpravo predstavila kot velika delovna organizacija, ki se svojih nalog v celoti zaveda in zato tudi upravičeno računa na ustrezno družbeno pozornost, saj s svojo proizvodnjo predstavlja kar 8 odstotkov slovenske industrije. Iskra je, kot je bilo prikazano tudi v grafikonih, danes s svojimi tovarnami locirana v 23 občinah v Sloveniji, zaposluje preko 29.000 delavcev, ima vrsto svojih zastopstev po Jugoslaviji in po svetu; med drugim poseduje celo v tujini štiri delovne organizacije s preko 850 delavci.

Fizični obseg njene proizvodnje kljub raznim težavam zdaj letno raste za okrog 11 odstotkov. A čeprav so investicije, ki so tako kot v vsem gospodarstvu, tudi v Iskri v zadnjih dveh letih procentualno padle, se je proizvodnja v istem času skoraj podvojila. Iskra predstavlja s svojo proizvodnjo v splošni jugoslovanski industriji te vrste 25 odstotkov, čeprav zaposluje v isti primerjavi samo 20 odstotkov delavcev, kar pomeni, da je v produktivnosti precej nad jugoslovanskim prečjem.

Zanesljiva predstava za Iskrin razvoj je skrb za kadre in njihovo nenehno izobraževanje. Nekdanji ozki profili strokovne izobrazbe delavcev so se umaknili višjim in razširjenim profilom. Iskra je kot živo tehnološko jedro pravočasno doumela, da poteka danes na splošno razvoj tehnike in tehnologije hitreje, kot razvoj izobraževanja, zaradi česar je treba tudi klasične načine izobraževanja opustiti in

po novih poteh s pospešenim tempom kreniti naprej. V desetih letih se je v Iskri, čeprav se je število zaposlenih povečalo le za dvakrat. število stipendincev za študij povečalo štirikratno. V sodobnem, hitro se razvijajočem svetu se bo Iskra kot celota usmerila predvsem na najbolj perspektivne naloge; kot sta zlasti mikroelektronika in računalništvo. S Samoupravnim sporazumom pa so poleg teh dveh opredeljeni tudi drugi ključni programi, za katere bo Iskra združevala sredstva tako na ravni SOZD kot na ravni delovnih organizacij: to so še integrirane telekomunikacije, optoelektronika, avtomatizacija v industrijskih procesih, prometu in energetiki in drugi. Na sploh bo Iskrino vodilo v prihodnje: več znanja in manj ročnega dela, kar se bo nujno odrazilo tudi na asortimanu Iskrinih izdelkov. S to svojo napredno misijo mora Iskra odigrati svojo vlogo tudi v razvoju jugoslovanskega gospodarstva na sploh, vendar je ob tej resnici ravno tako veljavna tudi druga, namreč ta, da je najbolj razvite, najbolj zahtevne programe treba postaviti na noge najprej prav v najbolj razvitih predelih dežele. Združevanje sredstev, pospešeno vlaganje v lastno znanje, še posebej pa v raziskovalno in inovacijsko dejavnost, bo vse te načrte koristno podpiralo. Leta 1980 bo Iskra vlagala v raziskovalno-razvojno dejavnost že 4 odstotke svojega letnega dohodka, kar pomeni res lepo vsoto: 48 milijard starih dinarjev.

Tudi marketing te napore Iskre vsestransko podpira, tako s svojo prodajno in servisno mrežo, kot z raziskavami trga in splošno politiko notranjega stimuliranja izvoza, z zaresnim planiranjem lastne konkurenčnosti.

Kljub temu pa je jasno, da pri vseh teh programih še vedno primanjkuje politične akcije in vsestranske družbene konfrontacije, zato so predstavniki Iskre tudi na sestanku naglasili, da cenijo podporo Gospodarske zbornice.

Z obeh strani pa so se zedinili o novih soočenjih na političnih ravneh, kar bi po besedah predsednika zbornice Andreja Verbiča tudi še bolj sprostito zagon strokovnjakov ter obenem okrepilo njihovo odgovornost. Govora je bilo tudi o tem, da bi morda kazalo planirati, zaradi pomena Iskrine dejavnosti na 10 in več let. Dana je bila sugestija, da bi tudi udeležba bank lahko razvoj nedvomno olajšala. Posebno priznanje je bilo izrečeno Iskri, ker je z razvijanjem svoje lastne napredne tehnologije napovedala boj zastarelim tehnologijam, ki jih še vedno kupujemo v tujini. Predsednik Verbič je še posebej naglasil, da v slovenskem prostoru vlada pomankanje razvitih konceptov in ciljev, zato bi bilo celotnemu gospodarstvu Slovenije nedvomno v prid, če bi prav na primeru Iskre res izoblikovali vzgledno organizacijo osnovnih OZD. Ne samo po številu zaposlenih, ampak tudi o svoji tehnologiji in načrtih ima — po Verbičevem mnenju — Iskra posebne razsežnosti, zato je njena pravilna pot toliko bolj potrebna tudi za druge. Tudi vloga pri nastopanju v deželah v razvoju je dragocena. Zato bi bilo primerno, če bi v nadaljnji, razširjeni razpravi o tem načrtu res zakoličili tudi ustrezni skupni dokument.

Mara Ovsenik

Posnetek s širšega razgovora predstavnikov Gospodarske zbornice Slovenije in združenega podjetja v torek, 15. februarja, o srednjeročni planski usmeritvi ZP Iskra.

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE

Izvoz — bistvena komponenta

Na sestanku predstavnikov zunanjtrgovinskih predstavništav Iskre, zastopnikov ZP in branž v januarju v Postojni so pregledali izvoz lani in možnosti prodaje na zunanja tržišča v srednjeročnem obdobju. Pregledali so tudi, kako so se lani realizirali sklepi zunanjtrgovinske konference leta 1976 na Otočcu.

Bilanca izvoza široke potrošnje je za lani ugodna, saj so izvozili za devet milijonov dolarjev izdelkov in tako napram letu 75 povečali izvoz za 25 odstotkov. Delež izvoza v IŠP je sorazmerno velik, saj je vsa Iskra izvozila lani za okrog 70 milijonov dolarjev. Letos pa načrtujejo v široki potrošnji trinajst odstotno povečanje izvoza in bodo predvidoma prodali na zunanjem trgu za 10,1 milijona dolarjev svojih izdelkov.

Od te vrednosti odpade 45 procentov na izvoz partnerjem, s katerimi ima IŠP dolgoročne pogodbe. Od vsega izvoza v branži pa odpade 70 odstotkov na elektromotorje in sestavne dele, 30 pa na končne izdelke.

Žal pa so v proizvodnji elektromotorjev omejene kapacitete in bi bilo treba večjih vlaganj za povečanje zmogljivosti. Elektromotorji so na svetovnem tržišču zelo iskan artikel in tu bi bila možnost povečanja izvoza še največja.

Kakor za ostale jugoslovanske proizvajalce je tudi za široko potrošnjo malo možnosti, da bi prodrla na zunanji trg z zabavno elektrono.

Konkurenca v ceni in kakovosti tovrstnih izdelkov je tako ostra, da bi bili taki posli pod mejo rentabilnosti. Vprašanje kvalitete je tudi vprašanje cene, ker garancijski posegi potegnejo za seboj tudi precejšen strošek. Ker pa stroški v garancijski dobi pri nekaterih izdelkih dosežejo precejšnjo vrednost, kar seveda izdelke podraži oziroma „odje“ skoro vso akumulativnost.

Nujno bo posvečati več pozornosti kakovosti in zato so v široki potrošnji z novim letom s sitemizacijo odprli področje za kakovost, ki naj bi po strokovni plati zagotovila tako kvaliteto, ki bo zadovoljila kupca in izdelke že v proizvodnji zaščitila pred pomejšimi okvarami.

Ob lepih številkah v izvozu pa je treba povedati, da TOZD v široki potrošnji letos načrtujejo uvoz vreden enajst milijonov dolarjev, izvoz pa

kakor smo rekli le deset. Zato bodo morali poskrbeti za dodatna devizna sredstva pri ostalih DO v Iskri. Uvoz repromateriala pa je nujen za normalno proizvodnjo, saj so že marsikaj nadomestili z domačimi proizvodi, vendar mnogih reprodukcijskih materialov v okviru kakovostnih norm ni mogoče dobiti pri domačih proizvajalcih.

KF

ISKRA — AVTOMATIKA

Mesečno izplačilo na tekoči račun

Mnogo delovnih organizacij je, ki že izplačujejo osebni dohodek za svoje delavce na tekoči račun. Tako je tudi v delovni skupnosti skupnih služb Iskra — Avtomatika na pobudo njenih članov organizacijsko-kadrovsko področje pripravilo postopek za prehod iz dosedanjega načina, ko se je osebni dohodek izplačeval na hranilne knjižice, na izplačevanje na tekoči račun. Na delavskem svetu je bil predlog skupaj s sklepom, da se z novim načinom izplačevanja začne z mesecem marcem za obračunski mesec februar 1977 sprejet.

Če naredimo kratko primerjavo med dosedanjim in novim načinom izplačevanja, lahko za prvega rečemo, da ima prednost glede gotovinskega izplačila v tem smislu, ker je bila s tem po eni strani zagotovljena večja varnost sredstev za osebne dohodke, po drugi pa večja možnost varčevanja. V nenehni tekmah s časom pa postaja ta način poravnave obveznosti (čakanje na pošti, v bankah za dvig določene vsote ali vpis v hranilno knjižico ipd.) vedno bolj tog. Pri tem se mora lastnik knjižice ozirati na delovni čas banke oziroma pošte, kar pa ni vedno najbolj ugodno.

Za imetnika tekočega računa pa postane denarno poslovanje hitrejše in gospodarnejše. Tekoči račun poleg osnovnih značilnosti hranilnih knjižic kot so: varčevanje, pregled nad giba-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Iskrin centralni servis v Beogradu gotovo ni v ponos ZP Iskra, ob tem pa naj takoj zapišemo, da bomo v kratkem dobili v Beogradu lep, sodoben in prostoren servis. Članek o problematiki beograjskih servisov objavljamo v podlistkih na 2. — 4. strani.

ISKRA—AVTOMATIKA

Kooperacija

Iskra—Industrija za avtomatiko TOZD Tovarna avtomatskih in varilnih naprav SVN in Tovarna VISZEK iz Budimpešte sta sredi lanskega leta sklenili dolgoročno kooperacijsko pogodbo. Le-ta je bila sklenjena za proizvodni program na področju varilne opreme za avtomatizacijo in mehanizacijo varjenja tako za postopke CO₂ in TIG tudi v zaščiti praška.

Načelo te pogodbe je, da varilne naprave partnerja skupno koncipirata in pri tem poskušata doseči najboljšo možno kvaliteto proizvodov, ki ustrezajo najnovjšim tehničnim dosežkom sodobnih podjetij v svetu. Oba partnerja prodajata skupno zasnovane in razvite proizvode, vsak na svojem trgu in se obenem zavzemata za skupen nastop na tretjem tržišču.

Na osnovi te dolgoročne pogodbe je bilo konec preteklega leta potrjeno definitivno naročilo v znesku 350 tisoč dolarjev v vsako smer. Vendar pa ta vsota ne predstavlja končne številke. Cilj obeh podpisnikov je, da do leta 1980 menjava zvišata na cca 1 milijon dolarjev v vsako smer.

Pomembno je še omeniti, da je bila naprava za varjenje po TIG postopku kljub hudi mednarodni konkurenci sprejeta kot naprava, ki jo uporabljajo izvajalci del pri gradnji naše prve nuklearne centrale v Krškem.

Špela Dittrich

Iskra na vseh kontinentih

Vsaka OO ZKS Iskra mora biti v središču dogajanja

Čas, ki ga zdaj živimo, zahteva od nas vsestransko aktivnost. Z ustavo in zakonom o združenem delu smo postavili in zaokrožili zgodovinski nov koncept družbeno gospodarskih in političnih odnosov. Sedaj bomo morali doseženo prakso spremeniti in uveljaviti nova načela pri vsakodnevni delu. Pred nami sta kongres ZKS in ZKJ, na katera bomo imeli skrbne priprave. Poleg tega pa je treba tudi vsakodnevno dobro delati in dobro gospodariti.

OO ZK v TOZD se mora ukvarjati z vsemi vprašanji, ki se tičejo dela, delovanja njihove organizacije, samoupravljanja, dela samoupravnih organov, obnašanja delavcev samoupravljalcev, njihovih stališč itd. OO ZK ima na dnevnem redu svojih sej različna vprašanja, vedno pa mora imeti pred očmi dve glavni nalogi, prvič — razvoj samoupravnih odnosov in razvoj delavcev kot samoupravljalcev ter drugič — uveljavitev realne idejnopolitične vsebine odločitev, ki se sprejemajo v razvejanem mehanizmu TOZD.

Vsaka OO ZK se mora uveljaviti kot vodilna sila v svojem delovnem okolju. Uspoštovati pa moramo, da se zaradi bistvenih sprememb v družbi in v skladu s njimi spreminjajo tudi narava družbene vloge komunistov in metode dela. Zveza komunistov naj bi bila navzoča povsod, kjer odločajo samoupravljalci.

Zveza komunistov ne more biti ne zunaj samoupravnega sistema ne nad njim kot njegova zunanja ali višja sila. Ne more dati le smernic, kaj in kako naj bi konkretno delali, potem pa samo siliti k disciplini, ne da bi prevzemala politične odgovornosti za sprejete sklepe.

Vsakodnevno prizorišče delovanja zveze komunistov je v samoupravnem sistemu, v odločanju razvojnih smeri, v usmerjevanju dela delegacij in delegatov v vseh organih samoupravljanja v združenem delu in drugod. Ni dovolj, da ima OO ZK samo svoje stališče. To stališče je treba uveljaviti pri delavcih. V borbi mnenj želimo doseči, da delavci sprejmejo stališča zveze komunistov. Ta borba mnenj pa se mora izvajati na demokratičen način, brez izvajanja pritiskov.

OO ZK mora torej uveljaviti svoja stališča na demokratičen način pri vseh delavcih, v organih samoupravljanja in v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Poskrbeti pa mora tudi, da bo krog aktivnih samoupravljalcev čim širši. Če ostanemo pri ozkem krogu aktivistov, se nam kaže dve nevarnosti: prvič — ti aktivisti so preobremenjeni (in zato morda tudi premalo učinkoviti) ter drugič — delavci, ki niso aktivni samoupravljalci, ostanejo le delavci, kar se jim pozna pri politični zavesti.

OO ZK sprejema stališča in sklepe, poskrbeti pa še mora, da bodo delavci o tem razpravljali, da se bodo o stališčih pogovarjali ob različnih prilikah. Sproščati moramo in vzpodbujati ustvarjalnost vseh delavcev. To je prava akcija med delavci. Prepričati je treba prakso, ki je še ponekod, da morajo delavci le poslušati in se podrežati. Delavci ne želijo biti stalno odvisni od nekoga. Tudi delovna disciplina, ki je nujno potrebna, je skupna stvar vseh delavcev, ne pa samo stvar šefa ali vratarja.

OO ZK mora biti dobro informirana o dejanskem stanju svoje TOZD, o delovanju samoupravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij. Vedeti mora, kakšne usmeritve se oblikujejo, kakšna stališča se uveljavljajo itd.

Na osnovi analize dejanskega stanja v TOZD in v skladu s smernicami ZKS mora vsaka OO ZK imeti svoj akcijski program. V tem programu morajo biti nakazane konkretne rešitve za posamezne probleme. Prav tako je treba jasno zapisati, za katere naloge so posebej zadolženi komunisti v drugih političnih organizacijah, za katere komunisti v samoupravnih organih in za kaj posebej komunisti na vodilnih mestih. V akcijskem programu je potrebno nakazati smer, kako bomo spremenili odnose skladno z zakonom o združenem delu, kako bomo bolj uveljavili delegatski sistem, kako bomo zagotovili sodelovanje med komunisti različnih TOZD v Iskri, kako bomo vzpodbudili vse delavce TOZD k boljšemu gospodarjenju, kako bomo izboljšali idejnopolitično vzgojo članov ZK in drugih delavcev itd.

Akcijski program OO ZK mora biti osnova za oblikovanje takšne politike, ki bo zagotavljala enotnost komunistov v akciji (ne samo na beseadah). V času izvajanja programa moramo stalno ocenjevati, kako se program izvaja. Za izvajanje programa so zadolženi vsi komunisti, posebej pa še tisti, ki imajo večji vpliv na pripravljavljene, sprejemanje, izvajanje in kontroliranje odločitev (komunisti na vodstvenih mestih in v poslovnih samoupravnih in političnih strukturah). Zaostrovanje osebne odgovornosti za izvajanje politike ZK je povezano z idejnopolitično diferenciacijo v OO ZK in v svetih ZK.

V akciji morata biti stalno navzoči:

- jasna perspektiva
- mobilizacija delavcev.

OO ZK so dolžne obveščati uredništvo časopisa Iskra o vseh pomembnejših akcijah. Tako bomo omogočili večjo javnost dela in boljše informiranost delavcev.

In ne navsezadnje, potrebno je vzpostaviti boljše sodelovanje med OO ZK v TOZD in svetom ZK v SOZD Iskra.

Stane Preskar

Krog pomenkov z našimi zunanjetrgovinskimi predstavniki po svetu zaključujemo danes še z dvema razgovoroma v naši neposredni bližini. Kljub tej soseski pa, seveda, tudi tu problemov ne manjka. Včasih jih je, ker gre za visokorazvite industrijske dežele Evrope, še več, kot po drugih celinah, zlasti, če hočemo v tej hudi konkurenci prodati s svojimi izdelki.

Italija: Cene trd problem

Franjo Valenčič.

To velja prav gotovo tudi za Italijo, kjer ima Iskra sicer že dalj časa zelo sposobnega in prizadevnega predstavnika Franja Valenčiča. Kljub težavam in izredno težki situaciji v Italiji se je lahko pohvalil s kar lepim uspehom: „Planirano vsoto našega prometa v minulem letu 1976 smo ne samo dosegli ampak celo presegle. Namesto 9.700.000 dolarjev, kolikor je bilo planirano, smo realizirali 9.750.000 dolarjev. Iskra Milano je sama fakturala blaga za 4,5 milijard lir.“

Prizadevnost predstavnika lahko začutiš takoj, ko si videl lepo urejene prostore v eni izmed milanskih prometnih ulic. V predstavniku, ki posluje skupno na 200 kvadratnih metrih trgovskega prostora in 700 kvadratnih metrih skladišča, je zaenkrat zaposlenih 11 ljudi.

V prijaznem pomenku, v katerem je pokazal skrbno pozornost za vse, je Franjo Valenčič poudaril, da pravzaprav največ sodeluje s kranjsko Iskro ter s tovarnimi v Otočah in na Blejski Dobravi ter v Horjulu. Kaj predvsem uvažajo iz teh tovarn in kaj predvsem prodajajo Italijanom? „Predvsem nastopamo s temi izdelki, ki so na italijanskem trgu že dobro poznani in s katerimi se je Iskra tudi že uveljavila. Vsi naši proizvodni partnerji se vedno pohvalno izražajo o visoki kvaliteti Iskrinih proizvodov, škoda le, da so naši proizvodi, vsi po vrsti, predragi in predobri za italijansko tržišče. Dokaz temu, da je temu res tako, je dejstvo, da na italijanskem tržišču do reklamacij naših izdelkov sploh ne prihaja“, je tovariš Valenčič hkrati z ugotovitvijo kvalitete opozoril na glavno Iskrino zagato v Italiji. „Permanenten, škripajoč problem pa so cene!“

Kako pa je pri vas s servisi?, smo vprašanje razširili. „Servis pri nas sploh ni potreben. Predvsem verjetno zato, ker gre za dve vrsti prodaje: komponent, polgotovih in gotovih proizvodov široke potrošnje, profesionalnih, polprofesionalnih in neprofesionalnih proizvodov. Naša organizacija je sedaj naravnana tako, da se bomo v bodoče morali veliko več truditi na področju prodaje gotovih proizvodov, pa naj gre za področje industrije, telefonije in drugih naprav. Temu bomo pa morali še bolj prilagoditi tudi servisne usluge.“ Na vprašanje cen se je tovariš Valenčič še enkrat vrnil: „Kar se tiče uveljavitve Iskre v Italiji, moram reči, da se je zelo uveljavila, saj pomeni Iskra za italijanske razmere firmo, ki proizvaja zelo kvalitetne proizvode, je pa gotovo negativna postavka to, da smo s svojimi proizvodi velikokrat tudi od 30-40% dražji kot naši konkurenti. Zanimivo pri tem je dejstvo, da naše proizvode kljub temu na italijanskem trgu kupujejo.“

Ko smo ga povprašali, kaj bi svetoval, je Valenčič, ki je v Milanu že 10 let in ki italijansko tržišče prav gotovo pozna, nadaljeval: „Menim, da bi za še boljši nastop na italijanskem trgu morale prenekatere naše proizvodne organizacije biti resnejše pri postavljanju cen, ki naj bi bila primerna tistim, ki so nam konkurenčne, skratka, enakovredne najvišjim svetovnim cenam, ki jih sedaj nemalokrat presegamo.“

Včasih bi lahko znizali cene celo na račun kvalitete, če ne gre drugače!“ Pogovor o splošnih perspektivah Iskre v Italiji je tovariš Valenčič sklenil z naslednjimi mislimi: „Bodočnost Iskre v Italiji je gotovo vsestranska, saj je Iskra poznana že sedaj v vsej Italiji in so ji še naprej odprta vsa vrata v izvoz. Seveda bo marsikaj treba narediti še na področju propagande in publikacij. Tudi kar se katalogov tiče imam nekaj pripomb, saj na tem področju ne dobivamo iz Ljubljane dovolj pomoči, oziroma podpore. Prepričan sem, da bi se, če bi odstranili vse probleme, ki sem jih naštel, lahko izvoz v Italijo povečali do 20 milijonov dolarjev. Seveda, če bi bili deležni razumevanja tovarn doma, in vsestranske pomoči pri postavljanju Iskre v Italiji.“

Včasih bi lahko znizali cene celo na račun kvalitete, če ne gre drugače!“

Pogovor o splošnih perspektivah Iskre v Italiji je tovariš Valenčič sklenil z naslednjimi mislimi: „Bodočnost Iskre v Italiji je gotovo vsestranska, saj je Iskra poznana že sedaj v vsej Italiji in so ji še naprej odprta vsa vrata v izvoz. Seveda bo marsikaj treba narediti še na področju propagande in publikacij. Tudi kar se katalogov tiče imam nekaj pripomb, saj na tem področju ne dobivamo iz Ljubljane dovolj pomoči, oziroma podpore. Prepričan sem, da bi se, če bi odstranili vse probleme, ki sem jih naštel, lahko izvoz v Italijo povečali do 20 milijonov dolarjev. Seveda, če bi bili deležni razumevanja tovarn doma, in vsestranske pomoči pri postavljanju Iskre v Italiji.“

Včasih bi lahko znizali cene celo na račun kvalitete, če ne gre drugače!“

Pogovor o splošnih perspektivah Iskre v Italiji je tovariš Valenčič sklenil z naslednjimi mislimi: „Bodočnost Iskre v Italiji je gotovo vsestranska, saj je Iskra poznana že sedaj v vsej Italiji in so ji še naprej odprta vsa vrata v izvoz. Seveda bo marsikaj treba narediti še na področju propagande in publikacij. Tudi kar se katalogov tiče imam nekaj pripomb, saj na tem področju ne dobivamo iz Ljubljane dovolj pomoči, oziroma podpore. Prepričan sem, da bi se, če bi odstranili vse probleme, ki sem jih naštel, lahko izvoz v Italijo povečali do 20 milijonov dolarjev. Seveda, če bi bili deležni razumevanja tovarn doma, in vsestranske pomoči pri postavljanju Iskre v Italiji.“

Včasih bi lahko znizali cene celo na račun kvalitete, če ne gre drugače!“

Pogovor o splošnih perspektivah Iskre v Italiji je tovariš Valenčič sklenil z naslednjimi mislimi: „Bodočnost Iskre v Italiji je gotovo vsestranska, saj je Iskra poznana že sedaj v vsej Italiji in so ji še naprej odprta vsa vrata v izvoz. Seveda bo marsikaj treba narediti še na področju propagande in publikacij. Tudi kar se katalogov tiče imam nekaj pripomb, saj na tem področju ne dobivamo iz Ljubljane dovolj pomoči, oziroma podpore. Prepričan sem, da bi se, če bi odstranili vse probleme, ki sem jih naštel, lahko izvoz v Italijo povečali do 20 milijonov dolarjev. Seveda, če bi bili deležni razumevanja tovarn doma, in vsestranske pomoči pri postavljanju Iskre v Italiji.“

Včasih bi lahko znizali cene celo na račun kvalitete, če ne gre drugače!“

Pogovor o splošnih perspektivah Iskre v Italiji je tovariš Valenčič sklenil z naslednjimi mislimi: „Bodočnost Iskre v Italiji je gotovo vsestranska, saj je Iskra poznana že sedaj v vsej Italiji in so ji še naprej odprta vsa vrata v izvoz. Seveda bo marsikaj treba narediti še na področju propagande in publikacij. Tudi kar se katalogov tiče imam nekaj pripomb, saj na tem področju ne dobivamo iz Ljubljane dovolj pomoči, oziroma podpore. Prepričan sem, da bi se, če bi odstranili vse probleme, ki sem jih naštel, lahko izvoz v Italijo povečali do 20 milijonov dolarjev. Seveda, če bi bili deležni razumevanja tovarn doma, in vsestranske pomoči pri postavljanju Iskre v Italiji.“

Včasih bi lahko znizali cene celo na račun kvalitete, če ne gre drugače!“

Pogovor o splošnih perspektivah Iskre v Italiji je tovariš Valenčič sklenil z naslednjimi mislimi: „Bodočnost Iskre v Italiji je gotovo vsestranska, saj je Iskra poznana že sedaj v vsej Italiji in so ji še naprej odprta vsa vrata v izvoz. Seveda bo marsikaj treba narediti še na področju propagande in publikacij. Tudi kar se katalogov tiče imam nekaj pripomb, saj na tem področju ne dobivamo iz Ljubljane dovolj pomoči, oziroma podpore. Prepričan sem, da bi se, če bi odstranili vse probleme, ki sem jih naštel, lahko izvoz v Italijo povečali do 20 milijonov dolarjev. Seveda, če bi bili deležni razumevanja tovarn doma, in vsestranske pomoči pri postavljanju Iskre v Italiji.“

Nemčija: Huda konkurenca

Ljuban Artič.

Zanimivo, da se je nad hudo konkurenco, zlasti v pogledu cen, pritoževal tudi naš sobesednik iz ZR Nemčije, zastopnik Iskre v Stuttgartu, Ljuban Artič. Samozavestno seveda tudi on ni mogel mimo uspehov: „Čprav smo na nemškem tržišču naredili doslej še vse premalo, smo vendar že z dosedanji prizadevanji izvoz povečali za 40 odstotkov.“ Ko pa je v drugem razdelku, tistem — ampak — prešel na težave, je bilo posebej zanimivo to, da je, čeravno deluje v Zahodni Nemčiji, potožil zlasti nad nizkimi cenami, s katerimi konkurira na zahodnememškem tržišču vzhod, verjetno v prvi vrsti ravno dežele SEV in druga nemška polovica, NDR! „Konkurenca iz vzhodnoevropske skupnosti SEV je vse močnejša, saj ponudijo včasih izdelke, s katerimi se pojavlja tudi Iskra, za skoraj 50 odstotkov cenejši! Zato je toliko bolj smotno in primerno, če Iskra, kot vem, programsko išče nova tržišča tudi drugod, saj se bomo s tržišč, kjer se pojavlja s svojo ponudbo SEV, verjetno morali umakniti, oziroma vsaj preiti na ponudbo drugih, tehnološko zahtevnejših izdelkov, kjer nam proizvodnja iz SEV še ni konkurenčna.“

Ing. Ljuban Artič se je v bežnem pomenku dotaknil na sploh razlike med lastno in prodajno ceno, ki je pomembna. Po njegovi sodbi bo treba subvencionirati cene za izvoz, tako kot to delajo nekateri dežele na vzhodu ali pa v desetih letih obnoviti asortiman proizvodov, ki jih proizvaja firma ter se usmeriti drugam.

Pogovor smo sklenili z vprašanjem, kako je zadovoljen z informiranostjo in splošno povezavo med matično firmo ter predstavništvom. „Pretok informacij med Iskro in Nemčijo je nedvomno boljši kot drugod,“ se je pohvalil tov. Artič, hkrati pa dodal, da pa pogrša več informacij o programski politiki. „Tega bi si želel v taki meri, da bi to omogočalo tvorno sodelovanje pri iskanju inovacijskih rešitev.“

Z današnjim prispevkom zaključujemo to zunanjetrgovinsko panoramo Iskre.

Mara Ovsenik

Dopolnilo

Sanirajmo vprašanje Iskrinega predstavništva v Londonu do kraja, bi morda lahko naslovili ta drugi zapis, glede na to, kar smo objavili že pred dobrim mesecem. V takratnem razgovoru, ki smo ga imeli s tovarišem ing. Gobjirom Blenkumom, nam je sobesednik na splošno omenjal nekatero težavo, ki jih je imelo londonsko predstavništvo pred njegovimi sanacijskimi ukrepi, ne da bi stvari konkretnije označeval. Vendar, v zvezi s tem moramo pojasniti, da so se navedbe v zvezi s težavami, nanašale na obdobje, ko je bilo Iskrino predstavništvo še v rokah in pod vodstvom angleških partnerjev.

Z veseljem smo se torej znova lotili problema z novimi vidiki, saj je namen našega glasila, ki je glasilo delovne skupnosti, da v prvi vrsti čim jasneje prikažemo realno stanje in s tem koristimo skupne stvari.

Zakaj mačehovsko do servisov?

Polna beležnica problemov in težav, s katerimi se morajo ubadati Iskrini serviserji v Beogradu, je takoj po mojem prihodu s službenega potovanja vzbudila precej različnih odmevov. Nekateri so menili, naj pač napišem tako, kot so mi povedali beograjski serviserji, nekaj pa je bilo tudi takšnih, ki so se bali, da bom pisal preveč kritično. Priznam, da so me verjetno predstavniki Iskrinega servisa v Beogradu seznanili le z eno platjo medalje, res pa je tudi to, da ima druga plat torej naše proizvodne temeljne in delovne organizacije bore malo „posluha“ za delo servisov.

No, in po tem izbruhu bojzani, ko že nisem več vedel, kaj naj naredim z zbranim gradivom, sem dobil še prijateljski nasvet, naj napišem vsaj neke vrste koserijo. Le-ta naj bi hudomušno vrgla ostrico na oba — na serviserje in na proizvodne temeljne organizacije, češ: naj bo volk sit in koza cela. Ne; koserija je ponavadi časovno in situacijsko motivirana, pri problematiki Iskrine servisne dejavnosti pa gre za kronično bolezen.

Da bi se izognil preveč enostranski obarvanosti, sem se pozneje v Ljubljani seznanil tudi z „drugo stranjo medalje“... in ta „v nebo vpijoci in nevarni“ članek je pred vami.

Morda najprej nekaj splošnih podatkov o Iskrini servisni dejavnosti v Beogradu. Prvi servis smo odprli leta 1952, in to servis za šibki tok, zlasti za vzdrževanje in popravilo telefonije. Sedež je imel v ulici Kneza Mihajla 2, kjer je imela prostore tudi prva tamkajšnja Iskrina prodajalna. Ta servis se je pozneje preselil na Takovsko ul. 2.

Ščasoma se je Iskrina prisotnost v Beogradu razširila tudi na montažno dejavnost, razen telefonskih aparatov in central pa smo začeli servisirati tudi

druge izdelke. Vse to je narekovalo razširitev servisne mreže, tako da imamo zdaj servisne prostore na treh lokacijah — v Ulici vojvode Stepe 26, Maršala Tolbuhina 85 in na Bulevarju revolucije 259, v kratkem pa se bo del servisne dejavnosti preselil v lepe in sodobno preurejene prostore na Bulevarju vojvode Mišiča 12 blizu beograjskega sejmišča.

In tako smo že pri prvem problemu naših servisov v Beogradu — veliki prostorski razdrobljenosti, ki pa morda niti ne bi bila tako očitna, če ne bi

Svetislav Kostić.

bili nekateri sedanja prostori bolj uporabni za vse kaj drugega kot pa za servisiranje. Pri tem mislim tako na delo in delovne možnosti naših serviserjev, kot tudi na ugled Iskre, saj nam ne sme biti vseeno, v kakšnih prostorih sprejemamo naše kupce, naše stranke, ki prinašajo v popravilo naše izdelke.

Takoj na tretje mesto problemov so sogovorniki uvrstili pomanjkanje rezervnih delov. Dogaja se celo to, da nimajo najenostavnejših rezervnih delov, pa n'j gre za telefonske vrvice ali npr. preprosta stikala.

Sogovorniki so pomanjkanje re-

zervnih delov ocenili kot kost v grlu beograjskega servisa.

Takoj na naslednje mesto so uvrstili vprašanje oziroma problem kakovosti Iskrinih izdelkov in s tem seveda tudi rezervnih delov. Neredko se dogaja, da na servisih zamenjajo kakšen slab podsestav, kupec odnese izdelek domov, zamenjani podsestav pa ni nič boljši kot prejšnji in blamaža je tu. Prav o kakovosti Iskrinih izdelkov je bilo veliko rečenega, človeka pa zabolj morda še bolj to, da o kakovosti ali še bolje rečeno o neakovanosti nekaterih Iskrinih izdelkov govorijo ljudje, ki so z dušo in telesom Iskraši

Sava Ranković.

Pavle Cvetković.

in jim ugled Iskre v Beogradu mnogo pomeni.

Med problematiko so predstavniki Iskrinih servisov našli še slabo kakovostno strukturo, pomanjkanje naprav za opravljanje servisnih storitev in podobno. Te probleme bi lahko našli že zdaj, še najbolje pa bo, če o njih neposredno spregovorijo kar ljudje, s katerimi sem se pogovarjal.

EDINSTVENI NA SVETU

Edinstveni, da, toda v slabem pomenu besede. Kajti verjetno se nikjer ne dogaja, da mora servis živeti sam

Iskra danes in jutri

NAŠ SPORAZUM ZA SREDNJEROČNO OBDOBJE

Pred nami je obsežen in pomemben dokument, samoupravni sporazum o osnovah plana SOZD ZP Iskra za srednjeročno obdobje od leta 1976 do 1980, ki ne postavlja samo temeljev za notranji razvoj Iskre, ampak je tudi del splošnega družbenega načrta za nadaljnji razvoj SR Slovenije in s tem tudi vse naše jugoslovanske socialistične skupnosti. Dokument opredeljuje cilje in dejavnosti skupnega pomena: gospodarski razvoj Iskre, inovacijsko dejavnost, proizvodnjo, zaposlovanje in kadrovske politike, tržništvo, dohodek, investicije, finansiranje, banko Iskre, organizacijo in informacijski sistem, delovno skupnost skupnih služb, družbeno samozarčito, splošni ljudski odpor ter vrsto določb v zvezi s spremljanjem tega samoupravnega sporazuma in ukrepi za njegovo izvrševanje. Vsekakor gre za akt, ki pomeni prelomnico tudi v pogledu prakse in pristopa k problemu, saj smo vse doslej, čeprav se je Iskra nenehno širila, vendar precej improvizirali, dograjevali, zdaj smo se zadeve lotili kompleksno in sistematično. To se vidi, ne samo po perspektivnih postavkah za proizvodnjo in finančni

učinek, ampak že v tem, da je veliko prostora v dokumentu in s tem tudi sredstev odmerjeno inovacijski dejavnosti, omenjeni v aktu celo pred postavko o proizvodnji, kar govori o zavestnih prizadevanjih, da gremo z vsemi silami naprej. Novost v dokumentu je nedvomno tudi člen o ustanovitvi interne banke, ki naj bi spremljala združeno delo in sredstva, racionalno poslovanje in druge naloge znotraj naše delovne skupnosti. Če pravimo velike, je pač dovolj, če se ozremo na zemljevid Slovenije in Jugoslavije, pa bomo lahko razbrali vso razvejano naših delovnih organizacij in predstavništev. Ta slika je seveda še bolj impozantna, če to dopolnimo s pogledom na zemljevid sveta, kjer je Iskra zakoličila kar lepo število zastopstev v raznih deželah raznih celin. Seveda pa je jasno, da bo vse to polno zaživelo le, če bomo vsi, sleherni na svojem delovnem mestu storili svojo delovno dolžnost in svoje delovne naloge kakovostno izpolnjevali. Norma „Iskrina kakovost“ se v 24. členu tega dokumenta sploh pojavlja kot nova kvaliteta.

mak

Iskra v Sloveniji.

Mesečno izplačilo na tekoči račun

(Nadaljevanje s 1. strani)

njem in stanjem denarja, enaka obrestna mera, dvig gotovine v bankah in poštah, omogoča tudi neposredno poravnava obveznosti imetnika tekočega računa s čekom. Seveda je to možno le v mejah denarja na računu. Prednost tega načina izplačevanja je, da poleg čeka uporabnik lahko uporablja za poravnava svojih obveznosti tudi druge dokumente (obračunski ček, obračunski ček s položnico, splošni prenosni nalog ter pooblastilo bank za izplačevanje obveznosti, ki se pojavljajo mesečno).

Poleg tega Ljubljanska banka na prošnjo imetnika računa odobri, da postane saldo na njegovem tekočem računu za določen čas in znesek tudi negativen. To navedeno prednost pa le-ta lahko koristi le, če ima zago-

tovljeno redno oblikovanje sredstev na svojem tekočem računu.

Toliko o načinu! In kaj nudi imetniku tekočega računa tak način denarnega poslovanja? Nudi mu gospodarno in hitro poslovanje, saj lahko na ta način kupuje in plačuje praktično vse vrste blaga in storitev (v trgovini, na potovanju ipd.). Za poravnava mesečnih izdatkov pa lahko pooblasti tudi banko.

Vendar pa bo potrebno s tem načinom oblikovanja sredstev zagotoviti enotnost izplačevanja osebnih dohodkov in tako v korist delavcev zmanjšati administrativna in strokovna opravila v zvezi z izplačevanjem. In kaj mislijo o tem načinu sami delavci?

Jožica Vide — kurirka v sekretariatu: Nov način izplačevanja je dosti

Zunanji pogled na naš servis.

nih izdelkov, kakovosti, ki bi bila pogosto lahko mnogo boljše, če bi v proizvodnih organizacijah kdaj pa kdaj poslušali tudi nasvete in želje serviserjev. „Človek ima pogosto občutek, da govori v prazno, ko svetuje ljudem iz posamezne TOZD, naj izboljšajo posamezno podsestav, ker je zaradi številnih reklamacij očitno povsem zanič“, je poudaril Žarko Batar. „Pogosto se nam zdi nešmiseln, da zamenjujemo pokvarjeni sestavni del z novim delom, ki se bo gotovo takoj pokvaril.“

Žarko Batar se je dotaknil tudi vprašanj v zvezi s pristojnostjo servi-

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO ŠKOFJA LOKA

Poudarek organizaciji

V TOZD Montaža v Spodnji Idriji je bil v soboto občni zbor sindikata, na katerem so pregledali poslovanje in delo v preteklem letu v sindikalni organizaciji in v tovarni. Predsednik Zivko Makuc je poudaril, da slabemu rezultatu v lanskem letu niso krivi samo zunanji činitelji, ampak tudi neurejeni notranji odnosi in nenajboljša organizacija.

POSLOVNI USPEH

Letno poročilo pravi, da se je v prvem polletju TOZD znašla v najtežjih razmerah od ustanovitve. Zaradi recesije in Zakona o zavarovanju plačil, se je prodaja končnih izdelkov skoro ustavila in so morali zato tudi zmanjšati proizvodnjo in nekatere delavke zaposliti v drugih delovnih organizacijah, skoro tretjina delavcev pa je bilo doma na dopustu. Sicer zaključni račun še ni narejen, vendar bodo zaključili leto 1976 z manjšo izgubo, ki pa ni kritičen. Poročilo pravi, da slabemu poslovnemu uspehu niso krive samo zunanje okoliščine ampak bi bilo treba marsikaj urediti na področju organizacije, na kadrovskem področju in tehničnih zmogljivosti tovarne.

DELO SINDIKATA

Predsednik Makuc je naštel vrsto akcij, ki jih je organiziral sindikat. Tako vprašanja družbenega standarda in osebnih potreb delavcev, kakor delo na družbeno-političnem področju. Tako so poskrbeli za rešitev nekaterih stanovanjskih, socialnih in zdravstvenih problemov. Zlasti so se aktivno angažirali ob javni razpravi o novem Zakonu o združenem delu. Prav tako je sindikalna organizacija skrbela za obveščanje kolektiva o vseh važnejših vprašanjih znotraj TOZD in izven nje.

Na področju rekreacije so organizirali več tekmovanj na zimskih in poletnih igrah Iskre, v občinskem merilu in na domačem igrišču. V okvirih možnosti so pomagali več sodelavcem do poceni letovanj, žal pa je bilo zlasti teh premalo. Oskrbeli so tudi ce-

bolj praktičen, saj ne bo več potrebno „loviti“ delovnega časa bank in pošt, če boš hotel kaj kupiti in ti bo pri tem zmanjkalo denarja.

Mira Turk-Škraba — kadrovik:

Sem za nov način izplačevanja osebnih dohodkov. Mislim, da bo za marsikoga dobrodošlo, da bo lahko pooblastil banko, da ona v njegovem imenu poravnava redne mesečne izdatke kot na primer odplačevanje obrokov za knjige, časopis ipd.

Branko Tome — vodja planske analitiške službe:

O izplačevanju osebnih dohodkov na tekoči račun smo pri nas že veliko govorili in osebno se s tem načinom popolnoma strinjamo, saj omogoča hitrejše poslovanje.

Večina je torej za! Morda pa ga bodo tudi tisti, ki še vedno zadržano spremljajo nov način izplačevanja sčasa sprejeli. Špela Dittrich

neni nabavo ozimnic in ugoden nakup Iskrinih izdelkov.

Predsednik Makuc je zbrane pozval, naj bi aktivneje sodelovali pri delu sindikata, ker „sindikatu ni organizacija za nabavo ozimnic in okras pogrebom, ampak pomemben družbenopolitični činitelj, ki naj bi vodil idejno delo kolektiva.“

KADRI

V Montaži še vedno primanjkuje zlasti strokovnega kadra, ki bi lahko bistveno pripomogel k boljšim rezultatom v proizvodnji in poslovanju. TOZD to vprašanje skuša rešiti z iskanjem sodelavcev in z načrtno štipendijsko politiko na rednih in večernih šolah. Predsednik je povedal, da bi bilo še marsikaj treba urediti še znotraj tovarne, delavce smoternije razporediti — temeljiteje urediti notranjo organizacijo. Politiko osebnih dohodkov pa bi bilo treba urediti tako, da bi bila bolj odraz vloženega dela in delovnih uspehov.

RAZPRAVA

Razpravljalci so se živahno dotaknili vseh področij dela in ni manjkalo konstruktivne kritike in ne ostre polemike. Na vsa vprašanja so odgovarjali vodilni ljudje iz družbeno-političnih organizacij in strokovnih služb. Zbor je sprejel sklep, da je treba v prihodnjem obdobju posvetiti vso pozornost notranji organizaciji, smoternemu razporejanju kadrov, predvsem pa investiciji v sodobnejšo tehnično opremo.

K. F.

Vzajemna pomoč v Železnikih

Sindikalna organizacija v Elektromotorjih ima že od leta 1952 organizirano Vzajemno pomoč. Delavci plačujejo v blagajno Vzajemne pomoči mesečno 10 din, zato imajo možnost brezobrestnega manjšega posojila (do 4.000 din). Ta pomoč je čisto dobrodošla ob nabavi ozimnic, graditeljem hiš pri kupovanju pohištva, včasih tudi za plog pri nakupih avtomobilov.

Na letošnjem občnem zboru sindi-

kata so ugotovili, da imajo v tem skladu okrog 50.000 din sredstev. Leta 1976 so na odboru, ki odobrava posojila reševali 226 prošelj in vsa posojila odobrili in izplačali. Ker pa je denarja precej, so letos sprejeli nekatere ugodnejše kriterije. Tako lahko dobijo novo zaposleni delavci manjše zneske, da tako prebrodijo težave do prve plače. Višino posojil pa so dvignili o.č. prejšnjih 3.000 na 4.000 din. Največje posojilo je možno dobiti predvsem za opremo stanovanj ali ob gradnji hiše ali popravilu stanovanja.

Na letnem občnem zboru so ugovorili, da je vzajemna pomoč zelo koristna ustanova, saj marsikomu pomaga v finančni zadregi z brezobrestnim posojilom.

F. Kotar

NA KRATKO

TV Pržan: Blagajna vzajemne pomoči ima 100 članov. Lani je izplačala 104.000 din posojil. Vsa sredstva so zbrali z deleži članov. Lanski promet je znašal 237.000 din.

TV Pržan: Leta 1976 so zbrali 820.000 din namenskih sredstev za stanovanjsko gradnjo, od tega za delovno enoto v Višnji gori 70.000 din. Posojila je dobilo 11 prosilcev, 360.000 din pa je ostalo nerazdeljenih.

Elektromotorji Železniki: Med lanskimi počitnicami je bilo zaposlenih 31 dijakov in učencev na počitniškem delu. Na praksi pa je bilo 55 učencev, dijakov in študentov.

Elektromotorji Železniki: V letu 1976 je bilo poprečno 745 zaposlenih. Odšlo je 62 delavcev, zaposlilo pa se jih je 85. Poprečni osebni dohodek pa je znašal 3.248,67 din.

Antene Vrhnik: Na zboru delovnih ljudi 3. 2. so sprejeli po javni razpravi: Pravilnik o požarni varnosti, Plan za leto 1977, Družbeni dogovor o komunalni dejavnosti in Samo upravni sporazum o ustanovitvi SIS za komunalno dejavnost.

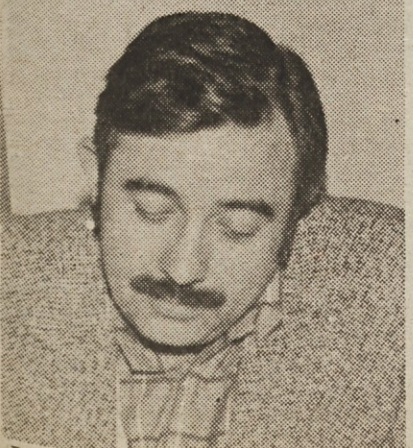
Skupne službe: Delavski sve DO je potrdil sistemizacijo Sistemiziranih je 126 delovnih mest, sedaj pa je zasedenih 98 delovnih mest. FY

Z občnega zbora v Idriji.

sebe in da je proizvodnim temeljnimi organizacijam in delovnim organizacijam, skoraj bi lahko rekli, malo mar, kaj se dogaja z njihovimi izdelki potem, ko zapustijo tovarniško dvorišče. In pogosto je takšen odnos v Iskri opaziti do trgovske in servisne dejavnosti.

Približno tako se je začel pogovor z vodjo servisne dejavnosti v beograjski podružnici Žarkom Batarjem. Obširno je spregovoril o problematiki Iskrinih beograjskih serviserjev, ki smo jo opisali že prej. Ob tem se je najdalj časa zadržal pri vprašanju kakovosti Iskri-

Petar Dedić.

sov ter poudaril naslednje: „Skrajni čas je, da v večjih centrih začnejo servisi sami odločati o zamenjavi posameznih delov, ne pa da morajo pošiljati najprej pokvarjene izdelke v Ljubljano, da tam odločijo, kaj z njimi storiti. Ob koncu bi rekel še naslednje: proizvodne tovarne bi morale imeti več zaupanja v svoje — poudarjam svoje — servise in ljudi. Zavedati bi se morali, da serviserji predstavljajo proizvodne organizacije in da se borijo za isto stvar — za uspešnost Iskre. V proizvodnih tovarnah bi morali vedeti, da smo mi prav tako Iskraški kot oni; morda še bolj, ker smo v neposrednem

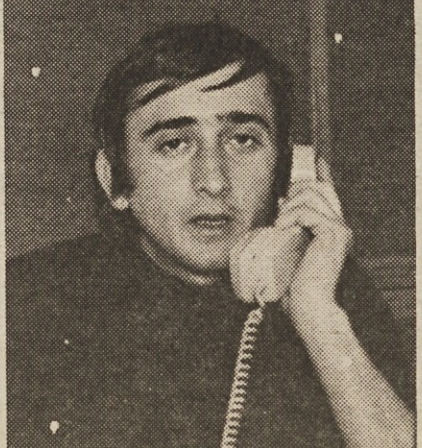
stiku s kupci. Razumemo, da imajo oni tako kot mi notranje težave in probleme. Oboji bi morali to razumeti, hkrati pa bi morali delati v interesu celotne Iskre, in ne samo v lastnem interesu. Pogosto se sprašujem, zakaj nas nihče ne obišče iz tovarn, katerih izdelke servisiramo. Da bi nas obiskal in vprašal, kakšne probleme imamo in nam konec koncev tudi pomagal. Če bi se ti ljudje seznanili z našim delom, bi imeli drugačno mnenje o nas ter bi lahko skupno reševali problematiko. Ob večjem sodelovanju bi dosegali tudi mnogo večje uspehe.“ je poudaril

vodja servisa v Iskrini beograjski podružnici Žarko Batar.

PREMALO SODELOVANJA

Eden od srečnežev, ki se bo preselil v nove prostore blizu beograjskega sejma, je tudi oddelek telefonije. Vodja tega oddelka je Pavle Cvetković, dolgoletni Iskraš, ki je v združeno podjetju zaposlen že dvajset let. Osnovna dejavnost tega oddelka je servisiranje in montaža telefonskih naprav, poleg tega pa servisirajo tudi ure ter UKV in VF naprave, medtem ko želijo v prihodnje več pozornosti nameniti tudi tako imenovanemu pavalnemu in garancijskemu vzdrževanju telefonije. Podobno kot drugi sodelovniki, je tudi tovariš Cvetković obširno spregovoril o prostorski stiski, rezervnih delih, slabi kakovosti in podobno. opozoril pa je tudi na vprašanje dokumentacije, ki bi jo morale proizvodne organizacije pošiljati servisu, tega pa iz neznanih vzrokov ne delajo.

V oddelku za telefonijo je zaposlen tudi Dušan Krstić. „Iz izkušnje sem spoznal, da sodelovanje med Iskrinim

Dušan Krstić.

Pomen delavske kontrole

Marsikdo izmed nas še danes nima razčiščenih pojmov o samoupravni delavski kontroli. O delavski kontroli ne pišemo prvič, čeravno moramo priznati, da bi si doslej lahko več povedali in zapisali o konkretnih vprašanjih, s katerimi se srečujemo pri uresničevanju ciljev samoupravne delavske kontrole v vsakdanji praksi.

Z delovanjem delavske kontrole v TOZD Iskri — Elektromehanike nismo povsem zadovoljni. V nekaterih temeljnih organizacijah se odbori samoupravne delavske kontrole ne zavedajo pomena in funkcije, ki jo ima delavska kontrola. Ljudje v neposredni proizvodnji ne vedo, da delavska kontrola predstavljamo mi vsi in ne le organi delavske kontrole po posameznih TOZD. Za učinkovitejšo delovanje odborov bi se morale prizadevati tudi družbenopolitične organizacije, zlasti sindikat.

Prizadevanja za boljšo uveljavitev delavske kontrole se v praksi pogosto onemogočajo ali pa se poskušajo prilagajati težnjam po ohranitvi sedanjih odnosov. Zato se namen delavske kontrole v marsikateri temeljni organizaciji ne uresničuje kot bi bilo treba oziroma ostaja na ravni formalnega obstoja odbora za samoupravno delavsko kontrolo.

Tem vprašanjem bomo morali odsej posvečati posebno pozornost. Dobra organiziranost, opredelitev vsebine dela in metode dela odborov delavske kontrole morajo čimprej postati naša vsakdanja praksa. Delavska kontrola predstavljamo mi vsi. Vsakdo mora paziti, da bodo naša dejanja in odločitve v skladu z ustavo in zakoni.

Ali poznamo samoupravno delavsko kontrolo?

Kontrola je pomembna sestavina v vseh družbenih sistemih. Doseganje ciljev družbenega sistema, torej obstoj in uresničevanje interesov, razreda, ki je na oblasti, je v marsičem odvisen od učinkovitosti zasnovane in delovanja kontrolne funkcije. Kontrola je zato pomemben del upravljalkega procesa vsakega družbenega sistema. Razvojna pot naše družbene ureditve je tudi v sistemu kontrole narekovala številne spremembe.

Samoupravna delavska kontrola pomeni novo kvaliteto v delavskem samoupravljanju in je posledica sprememb na določeni stopnji razvoja samoupravnih odnosov. Njeno ustanovitev so narekovali tudi razni negativni pojavi v naši družbi, na katere je opozorilo pismo tovariša Tita in Izvršnega biroja predsedstva ZKJ in dejstvo, da smo vse premalo skrbeli za kontrolo nad izvrševanjem sprejetih sklepov in nalog.

Delavci v združenem delu morajo imeti tak položaj, da lahko kontrolirajo izpolnjevanje vseh samoupravnih odločitev. K temu naj bi doprinesla dobro organizirana delavska kontrola.

Zakon o združenem delu določa, da smo delavci v organizacijah združenega dela upravičeni in dolžni uresničevati samoupravno delavsko kontrolo neposredno, po organih upravljanja

in po posebnih organih samoupravne delavske kontrole.

Organ SDK nadzira izvajanje statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov, samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov, izvajanje sklepov delavcev, organov upravljanja ter izvršilnih in poslovnih organov DO in skladnost aktov in sklepov s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi delavcev.

Da bi se zagotovil tudi preventivni značaj delavske kontrole, se odbori opirajo na sodelovanje in pomoč delavcev in organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij.

Pravočasno mora preprečevati in odstranjevati vzroke glede na:

- kršitve in zlorabe samoupravnih pravic delavcev,
- kršitve določb samoupravnih sporazumov, statutov in drugih splošnih aktov ter sklepov organov upravljanja,
- nevestnega in neodgovornega izvrševanja delovnih zadolžitvev,
- nepravilnosti v finančnem in materialnem poslovanju,
- negospodarskega poslovanja in pojavov malomarnosti, nediscipline in razspiništva,
- nepopolne in nepravilne informiranosti delavcev in potrebnih ukrepov zoper neobveščeno, itd.

Varnost prometa in parkiranje

Pomlad prihaja. Vse več naših delavcev se bo pričelo voziti v službo z avtomobili. S tem postajata varnost prometa in parkiranje pred našo tovarno vse bolj problematična. Prostora za parkiranje je res premalo. Zmanjšujejo ga tudi tisti delavci, ki ne upoštevajo niti osnovnih predpisov pri parkiranju osebnih vozil. Vsak dan prihaja do raznih nevarnosti, ko posamezniki ne morejo odpeljati s parkirnega prostora.

V Iskri—Elektromehaniki bomo s 15. februarjem pričeli načrtno skrbeti za večjo varnost v prometu in pravilno parkiranje. Za to področje bo zadolžen eden od vratarjev — čuvajev, ki bo skrbel za parkiranje na parkiriščih v

Delavska kontrola je komponenta samoupravljanja. Zato je področje nje-nega delovanja tekorekoč neomejeno. Kamorkoli sega samoupravno odločanje, tja mora praviloma seči tudi kontrola. Le tako pojmovana vloga delavske kontrole lahko pomeni uspešno uresničevanje samoupravljanja kot to določa ustava iz leta 1974.

Pri tem moramo samoupravljalci biti informirani. Moramo se znebiti svoje pasivnosti. Poiskati in razvijati moramo vse možne načine obveščanja. Mislim, da tu strokovne službe naše delovne organizacije nosijo veliko odgovornost. Dolžne so nam dati čimbolj razumljive informacije o dogajanju v kolektivu.

Tisti pa, ki niso za takšno samoupravljanje, tudi izkrivljajo vlogo in pomen samoupravne delavske kontrole. Razumljivo je, da se je težko čez noč odpovedati privilegiranosti, ki je zagotovljena nosilcem informacij. Še več: lažje se je izgovarjati na pasivnost samoupravljalcev kot se boriti proti njej.

Prepričan sem, da so poti in treba jih je najti, da naše neposredne proizvajalce zainteresiramo za celotno poslovno politiko naše delovne organizacije. Seveda moramo računati na različno intelektualno raven zaposlenih in se zavedati, da ni nikoli vse povedano tako preprosto, da bi to lahko vsi razumeli.

Alojz Boc

Savski loki in pred TOZD ATC na Laborah. Vsi vozniki, ki bodo z nepravilnim parkiranjem kršili prometne predpise, bodo morali plačati mandatne kazni. Z ureditvijo prometa in parkiranja bodo rešeni problemi zaparkiranih avtomobilov. S tem želimo disciplinirati voznike, ki kljub številnim opozorilom ne upoštevajo prometnih predpisov.

Člane delovnega kolektiva prosimo, naj ne parkirajo svojih vozil na parkirnih boksih pred upravno stavbo, ki so rezervirani za goste in vodilno osebje. Tudi parkirni prostori, ki so rezervirani za avtobuse, morajo ostati prazni.

Želimo, da navodila in zahteve delavca, ki bo odslej urejal prometna vprašanja pred našo delovno organizacijo, upoštevate. Le tako se bomo izognili raznim problemom pri prihodu in odhodu iz tovarne.

A. B.

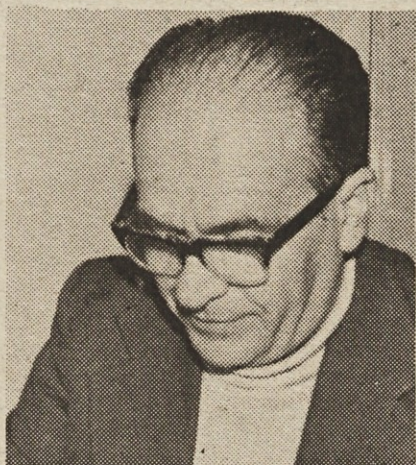

Odslej bo treba bolj paziti, kako in kje bomo parkirali.

centralnim skladiščem v Stegnu in proizvodni tovarni še ni urejeno. Po drugi strani pa se dogaja tudi to, da v Beogradu pogosto ne vemo za nove Iskrine izdelke in jih vidimo šele takrat, ko nam jih kupci prinesejo v popravilo. Kako pa lahko popravimo tak izdelek, si lahko kar mislite."

DRAGI REZERVNI DELI

V elektrooddelku beogradskega servisa skrbijo za popravila in vzdrževanje naslednjih izdelkov: rotacijskih strojev, protipožarnih central, naprav za varilno tehniko, usmernikov, kondenzatorjev in izdelkov akustike ter za celoten spekter naprav široke potrošnje za gospodinjstvo. Vodja oddelka je Svetislav Kostić, ki je med drugim dejal naslednje: „Za razliko od ostalih sogovornikov bi spregovoril o izredno visokih cenah rezervnih delov. Zato ni čudno, da se naše stranke pogosto pritožujejo. Druga takšna stvar, na katero bi rad opozoril, je ta, da bi morali kupce bolj strokovno seznaniti z ravnanjem in delovanjem naših izdelkov, saj je nestrokovnost pogosto glav-

Zarko Batar.

ni krivec za tolikšno število reklamacij."

„SMO RES SERVISERJI KRIVI ZA VSE?“

Največ hude krivi je gotovo na oddelku za popravila radijskih in televizijskih sprejemnikov. V oddelku je skupno zaposlenih sedemnajst ljudi, deset v Beogradu, ostali pa so zadolženi za servisiranje na območju Zajčarja, Šabca, Kraljeva in Kragujevca. Zavedati se moramo namreč, da je beogradski servis zadolžen za servisiranje v vsej ožji Srbiji. Poleg radijskih in

televizijskih sprejemnikov servisirajo tudi gramofone, magnetofone ter radijske aparate in televizorje tujih firm. Največ kritike je namestnik poslovođa tega oddelka Petar Dedić izrekel na račun nekaterih sestavnih delov (zlasti kaskad) v televizijskih sprejemnikih. Podobno kot drugi sogovorniki, je moral tudi on ugotoviti, da njihov oddelek dela v neprimernih prostorih, da nimajo rezervnih delov, no, o kakovosti smo že spregovorili, zatem je še tukaj pomanjkanje instrumentov in dokumentacije, pa kadrovski problem, in tako dalje.

DOBER SERVIS — DOBRA PRODAJA

Da bi o beogradskega servisu zvedel še bolj nepristransko mnenje, sem za pogovor zaprosil strokovnega sodelavca za odnose z jugoslovansko ljudsko armado v Iskrini beogradske podružnici Sava Rankovića. Najprej je opozoril na znano dejstvo (kot vse kaže ne vsem), da servis pogojuje prodajo, saj si uspešne prodaje ne moremo zamisliti brez dograjene nadgradnje, v katero sodi tudi servisiranje.

„Najboljša reklama za Iskra bi bila ta, da ljudje v servisu ne bi imeli dela, žal pa se pri nas v Beogradu dogaja, da so servisi prezaloženi z delom, pro-

S kakovostjo v nadaljnji razvoj

Dosežena kakovost naših proizvodov se prav gotovo kaže v uspešnosti razvoja našega delovnega kolektiva. Iz predlogov direktorja področja kvalitete Franca Pogačnika poslovnemu odboru izhaja, da je skrb za kvaliteto proizvodov sklop naporov s strani našega člana naše organizacije združenega dela. O nalogah, ki iz teh predlogov izhajajo, smo se pogovarjali z Bogdanom Zontarjem in Bojanom Krajncem, ki že vrsto let delata na področju kvalitete.

Kaj bo treba še storiti za strokovno izpopolnjevanje tehničnih kontrol po posameznih TOZD?

Krajnc: „Skrbeli bomo za kvaliteto razširjanje dela tehničnih kontrol. To bomo lahko dosegli z bolj usmerjenim delom in z večjo doslednostjo dela. Naša prizadevanja naj bi potekala v smeri zasledovanja analiz vzrokov slabe kakovosti. Slediti morajo akcije za odstranjevanje napak ali ovir za doseganje določene kvalitete v proizvodnem procesu.

Zato bo treba zagotoviti ustrezno merilno opremo in ljudi, ki bodo imeli potrebno strokovno izobrazbo za delo na tem področju. Pri tem ni nujno, da bi morali povečati število delavcev, ljudi, ki delajo v strokovnih službah, je treba usmeriti še v delo na področju kvalitete, če dosedaj še niso bili vključeni. V nekaterih temeljnih organizacijah pa bo treba zagotoviti več strokovnih kadrov. To bo odvisno predvsem od različnih zahtev proizvodnje.

Merilno opremo bi za svoje specifične potrebe morale imeti same temeljne organizacije. Posebno merilno opremo, ki je ne rabijo vsakodnevno, pa bi TOZD lahko združevale v merilnicah.“

Zontar: „Do nedavnega smo kakovost obravnavali le operativno. Če hočemo z našimi prizadevanji naprej, moramo vključiti še pripravljaln del procesa dela. Pri tem so pomembne tri stvari:

- posvetiti se moramo tehnologiji kontroliranja;
- zagotavljati moramo sprotno spremljanje podatkov o kakovosti;
- probleme kakovosti moramo raziskovati.

Pri pripravljalnem delu obstaja sorodnost z delovanjem drugih služb, predvsem z razvojem in tehnološko pripravo. Zato bomo morali te sodelavce, ki v veliki meri prispevajo h kakovosti v okviru njihovega dela, določene zadolžiti tudi za kakovost.

Kar pa se kadrov in izobraževanja tiče, je kakovost kot samostojen predmet zastopana v zelo majhnem številu izobraževalnih ustanov, zato največ znanja da praktično delo na tem področju in dopolnilno izobraževanje strokovnih sodelavcev.“

Ena izmed pomembnih nalog tehnologije ugotavljanja kakovosti je tudi, da tehničnim kontrolam in njihovim strokovnjakom zagotovi potrebne kontrolne naprave in druge pripomočke?

Krajnc: „Delamo v več smereh. Na eni strani gre za izbiro in pripravo pripomočkov kot so na primer razne statistične metode ugotavljanja kakovosti. Pri tem bi rad poudaril, da so to res samo pripomočki in z njimi kakovosti ne izboljšamo, temveč jo le ugotovimo.

Drugo vprašanje pa je priprava organizacijskih predpisov, ki se navezujejo na to področje. Pripravljam metode in načine raziskovanja vzrokov slabe kakovosti. Naše delo se potem kaže v obliki informacij in sodelovanja pri snovanju organizacijskih predpisov, tovarniških predpisov ipd.“

Zontar: „Kljub bogati literaturi s področja kakovosti, vidimo, da delavci, ki bi lahko veliko prispevali h kakovosti naših izdelkov, premalo vedo o teh stvareh.

Naša dolžnost je, da ta vprašanja, ki so v literaturi strokovno obdelana, tako oblikujemo, da so dostopna našim ljudem in uporabna pri delu. Kot primer lahko navedem zamenjavo starejšega načina vzorčenja s sodobnejšim: tabele Dodge—Romig zamenjajmo z mednarodnimi ABC—STD 105 D itd. Zato je treba leto.

Samoupravni sporazumi o kakovosti, temeljni pravilnik o kakovosti in poslovnik naše DO o kakovosti so prav tako pripomočki, v katerih so zbrani organizacijski pogoji poslovanja.

Spremeni dokument o kakovosti izdelka pri kupoprodajni pogodbi je pripomoček, ki definira obveznosti tako dobavitelja kot tudi kupca.“

Kako vpliva kvaliteta naših izdelkov na prodajo?

Zontar: „V današnjih razmerah velja, da je težje prodati kakor izdelati. Pri tem naši tržni delavci ugotavljajo, da jim postaja kakovost nadelna. Zaradi neprimerne kakovosti izdelkov se jim prodaja ponekod zmanjšuje ali celo ustavi. Nivo kakovosti naših izdelkov je stvar naše poslovne politike. Kakovost pa je podpora ugledu naše delovne organizacije.“

Prosimo naše strokovnjake, ki delajo na področju prodaje in plasiranja naših izdelkov na tržišču, naj pri prenašanju odziva tržišč na kakovost, svojih opažanj ne izražajo z besedami slaba ali neprimerna kakovost. Popolnoma določno naj povedo, v čem je problem, da bodo izdelki ustrezali.

Zavedamo se, da je eden od problemov tržna starost naših izdelkov, kjer gre za sodobnost kot značilnost kakovosti.

Intenzivno moramo reševati organiziranje posredovanja podatkov o odzivu tržišč in v tem okviru kvalitete naših izdelkov. V krog zbiranja in posredovanja informacij o kvaliteti Iskrinih proizvodov moramo vključiti naša predstavništva, trgovine, servise, montažerje in zastopnike v tujini.“

Krajnc: „Naši izdelki za široko potrošnjo morajo dosegati nivo kakovosti (in ga po možnosti preseagati) kot ga imajo izdelki konkurenčnih proizvajalcev, kar je jasno določeno v samoupravnem sporazumu o kakovosti za ZP Iskra. Cena in kakovost sta v določenem sorazmerju. Izdelek slabe kakovosti, ki ga kupimo po nizki ceni in nam kmalu odpove, pomeni izgubo renomeja proizvajalca. Na ceno izdelka hitro pozabimo, pomnimo pa ime proizvajalca. Zato je nujno, da smo pozorni predvsem na kvaliteto, ne glede na ceno konkurenčnega proizvoda in ne glede na morebitno višjo ceno izdelka, ki je s tem povezana. Prednost pred konkurenčnimi proizvajalci nam bo zagotovila boljša kakovost in ne večja cena naših izdelkov.“

Alojz Boc

izvodne tovarne pa nimajo niti vpliva niti razumevanja za delo naših serviserjev. Le redko kateri predstavnik Iskrinih tovarn se zanima za delo beogradskega servisa, čeprav vsi vemo, da bi morale tovarne skrbeti za šolanje kadrov v servisu, za nakup naprav in instrumentov ter druge opreme v servisu in ne samo za rezervne dele.“

Poleg tega me kot dolgoletnega Iskraša — v Iskri sem zaposlen že več

kot petindvajset let — boli to, da kakovost nekaterih Iskrinih izdelkov z leta v leto pada, pohvalil pa bi kakovost števcov, instrumentov, elektronskih instrumentov in telefonskih naprav. Ob koncu bi rad opozoril še na naslednjo misel: serviser je tisti, ki gre v belem plašču h kupcu, čeprav ga ta ni prosil za pomoč, se pogovori z njim in mu svetuje, kako naj še naprej uporablja naš izdelek.“

Lado Drobež

Notranost oddelka za servisiranje radijskih in TV sprejemnikov.

Reševanje stanovanjskih vprašanj v prihodnje

Za načrtno reševanje stanovanjske problematike naših delavcev je potrebno tudi aktivno sodelovanje prosilcev – Vse več delavcev se odloča za namensko varčevanje – Število nerešenih prošelj se manjša

Ob koncu leta 1974 je bilo v evidenci naše Stanovanjske zadruge 394 prošelj, konec leta 1975 še 345 in ob koncu lanskega leta le še 317 nerešenih prošelj. Število prosilcev se iz leta v leto manjša, delno zaradi uspešnega reševanja stanovanjskih vprašanj kot tudi zmanjševanja ekstenzivnega zaposlovanja v kranjski občini.

V zadnjih treh letih smo rešili skoraj vse težje stanovanjske probleme socialno ogroženih članov naše delovne organizacije. Preostale hujše socialne probleme bomo rešili v letošnjem letu. V bodoče bomo težja stanovanjska vprašanja lahko reševali sproti.

Od leta 1974 dalje je v porastu nakup družbenih stanovanj. Lani je naša delovna organizacija kupila 68 stanovanj. Od teh smo 44 različnih stanovanj dodelili delavcem iz TOZD Iskre – Elektromehanike v starem obsegu, 24 pa delavcem iz ostalih dislociranih temeljnih organizacij združenega dela. Število družbenih stanovanj, ki jih bomo kupili letos, bo podobno lanskemu. Podobna bo tudi porazdelitev po temeljnih organizacijah.

Lani smo kupili tudi okoli 20 parcel za zidavo individualnih stanovanjskih hiš v Stražišču. Razdelili smo devet že prej kupljenih parcel v Hrastju. Za posojila za individualno gradnjo smo v lanskem letu namenili 450 milijonov dinarjev.

Kako bo s stanovanj v prihodnje?

Aprila bo razpis Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj za dodelitev stanovanj občanom, ki imajo pogoje za pridobitev solidarnostnih stanovanj. S tem bo iz vseh kategorij upravičencev rešeno predvidoma okoli 30 prošelj.

Pričakujemo, da bo letos želelo dobiti posojila za individualne gradnje in dozidave skupno okrog 200 naših delavcev, od teh bo okrog 60 novih prosilcev. Vse, ki imajo dokončano vsaj tretjo fazo individualne gradnje in ustrezajo razpisnim pogojem Samoupravne stanovanjske skupnosti, bomo usmerili na ustrezen razpis. Delavci, ki bodo želeli dobiti posojilo, bodo morali namensko varčevati in to vsaj z minimalno vsoto, ki jo predpisuje Samoupravna stanovanjska skup-

nost oziroma podružnica Ljubljanske banke Kranj.

Letos bomo verjetno kupili šest zazidljivih parcel na Pešnici (Spodnja Besnica). Parcele so delno komunalno opremljene. Med letom lahko računamo še na nakup parcel za individualno gradnjo na Mlaki in parcel za gradnjo montažnih hiš na Kokrici. Kdaj in v kolikšni meri se bomo odločili za te nakupe, je odvisno predvsem od sredstev, ki bodo na razpolago in od zanimanja naših delavcev za individualne gradnje.

V zadnjem času opazimo, da se vse več delavcev zanima za odkup stanovanj v etažni lastnini. Lansko leto je odkupilo stanovanja v etažni lastnini devet delavcev. Letos pa se je že na informativni razpis prijavielo 21 kandidatov, ki se zanimajo za odkup različnih stanovanj. Pričakujemo, da bo število kandidatov po regularnem razpisu še večje.

V letošnjem letu bomo nadaljevali z reševanjem stanovanjskih vprašanj na tri poznane načine: z nakupom družbenih stanovanj, s posojili za individualne gradnje stanovanjskih objektov in z odkupom stanovanj v etažni lastnini.

Slednji način je zelo ugoden tako za delovno organizacijo kot tudi za delavce. Naši delavci so se s tem pričeli zavedati, da se jim splača namensko varčevati in s tem po svoje prispevati k hitrejši rešitvi stanovanjskega problema. Lastna udeležba pri nakupu

stanovanja znaša 10 do 35 % od vrednosti cene željenega stanovanja, v odvisnosti od višine OD na člana družine.

Odkup stanovanj prinaša številne prednosti. Čakalna doba se skrajša na dva meseca do enega leta in pol. Delovna organizacija kreditira kupca s 30 % sredstev, ki ostanejo tovarni v prosti uporabi. Ostalo razliko pa kreditira Samoupravna stanovanjska skupnost iz naslova združenih sredstev namenjenih za stanovanjsko gradnjo.

Na kupljeno stanovanje delavci bolj pazijo. Odpadejo tudi nasilne vselitve in razne manipulacije, ki so dokaj pogoste pri zamenjavih najemniških stanovanj. Če se delavec odloči za individualno gradnjo, mu kupljeno stanovanje predstavlja dobro startno osnovo za začetek gradnje ali dozidavo novogradnje.

V zvezi z dodeljevanjem stanovanj v kategoriji mladih družin se je naša

delovna organizacija skupaj s prosilci obvezala, da bo kar najbolj uspešno reševala njihova stanovanjska vprašanja. Tudi prosilci so se obvezali z izjavami in dogovori, da se bodo tega držali.

Ugotavljamo, da zaradi zapore zaposlovanja in dokaj uspešnega reševanja stanovanjske problematike, kapacitete našega Samskega doma na Planini niso več tako polno zasedene. Razmišljamo, da bi jih mogoče lahko zapolnili z oddajanjem sob študentom iz kranjske občine.

Vsekakor bo tudi v bodoče prisotna naša skupna naloga, da posvetimo posebno pozornost problematiki delavcev, ki še nimajo zadovoljivo rešene stanovanjske vprašanja. To je samo eden od potrebnih pogojev, ki vplivajo na delovno zmogljivost, zbranost med delom in dobro počutje naših delavcev.

Alojz Boc

Tečaj za učitelje tehnične vzgoje

Radioklub Iskra v Kranju je prejšnji teden izvedel dvodnevi tečaj s področja elektronike za učitelje tehnične vzgoje. Pri organizaciji tečaja sta sodelovali tudi Zveza radioamaterjev Slovenije in društvo učiteljev tehnične vzgoje Gorenjske. To je bil prvi tečaj za prosvetne delavce. Obiskovalo ga je kar 22 učiteljev tehnične vzgoje z gorenjskih osnovnih šol.

Predavanja in praktične vaje so pripravili v novih prostorih kranjskega radiokluba. Učitelje so seznanili z osnovami radiotehnike. Sestavljali so tudi razne sestavljenke, ki bi lahko prišle v poštev pri uvajanju radiotehnike v učni načrt tehnične vzgoje na osnovnih šolah. Pogovorili so se tudi o raznih pedagoških pristopih za predstavljanje radiotehnike in elektronike nasploh osnovnošolcem.

Prizadevanja radiokluba ISKRA na področju dopolnilnega izobraževanja predstavljajo tudi pomembno osnovo za aktivno in množično vključevanje mladih v radioamaterstvo, kar pomeni bolj primerno izkoriščanje prostega časa in obenem pomemben element našega splošnega ljudskega odpora. Zgoraj omenjeni tečaj je lepo uspel.

Naletel je na zelo ugoden odmev po gorenjskih osnovnih šolah. Zato bodo kranjski radioamaterji podobne tečaje še pripravljali.

Alojz Boc

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodejavcem na liniji relesa v tovarni TEA za lepo darilo in dobre želje, obenem pa jim želim obilo uspehov pri nadaljnjem delu.

Marija Markun

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji Iskra Kranj se prisrčno zahvaljujem za obisk na domu, čestitke za leto 1977 in denarno pomoč v času moje bolezni. Želim vam še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Danica Bursič

Sklepi poslovnega odbora

Objavljamo pomembnejše sklepe, ki jih je sprejel poslovni odbor delovne organizacije, na 17. seji 4. februarja v Kranju.

1. ZALOGE

Poslovni odbor je obravnaval poročilo o problematiki zalog v lanskem letu. Zaloge so bile v decembru za 31 % večje od normativov. Med letom pa so se povečale za 7 %. Lani se je večkrat opozarjalo na stanje teh zalog. Vendar posamezne temeljne organizacije teh sklepov poslovnega odbora niso upoštevale.

Vodstva temeljnih organizacij združenega dela morajo takoj zagotoviti ustrezne ukrepe za znižanje zalog. Plansko-proizvodno področje pa mora čimprej izdelati normative zalog za letošnje leto.

2. KOLEKTIVNI DOPUST

Predlogi posameznih TOZD o trajanju kolektivnega dopusta so bili različni in neuskkljeni. Zato je poslovni odbor sklenil, naj se kolektivni dopust za leto 1977 koristi po določilih zakona, po katerih mora en del dopusta trajati najmanj 12 delovnih dni.

Kolektivni dopust v tozdh kranjske Iskre – Elektromehanike bo trajal od 18. julija do 3. avgusta. Temeljne organizacije združenega dela, ki so sprejele sklep o daljšem dopustu, ga lahko podaljšajo do vključno 7. avgusta. Pristojne službe so dolžne pravočasno obvestiti poslovne partnerje, da DO v tem času ne bo poslovala.

3. SREDSTVA ZA NUJNO POTREBNO OPREMO

Na račun plana investicij za letošnje leto je poslovni odbor odobril sredstva v višini 2 milijonov dinarjev, ki bodo uporabljena za nabavo nujno potrebne opreme. Investicijsko področje mora izdelati spisek investicij, ki bodo financirane s temi sredstvi.

Investicijsko področje mora izdelati tudi plan investicij za leto 1977 in poročilo o realizaciji plana investicij v lanskem letu.

4. INVENTIVNA DEJAVNOST

Strokovne službe morajo čimprej izdelati predlog dopolnitve Pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Nagrajevanje po določilih obstoječega pravilnika namreč delavcev ne stimulira v zadostni meri.

1977 naj bi nadoknadili vse zamude pri dobavi kupcem, letos tudi proti kupcem na civilnem področju.

Z boljšo uporabo sredstev, izboljšanim obračanjem, večjim nadzorom nad stroški bodo v letu 1977 tudi rezultati pri delitvi celotnega prihodka 233 milij. boljši, saj bo dohodek 89 milij. za 32 % večji kot leta 1976 pa tudi v delitvi čistega dohodka 65 milij. bodo z večjim deležem udeleženi skladi in bo s tem razširjena materialna osnova poslovanja.

Z nameravanimi investicijami v osnovna sredstva v vrednosti 32 milij. bi se modernizirala oprema in stroji ter uvedle nekatere nove tehnologije. Za delno kritje teh investicij pa je ob pomanjkanju lastnih virov prav kakor pri obratnih sredstvih treba zagotoviti še bančne kreditne vire. V letu 1977 bo tako le v manjši meri mogoče zmanjšati odvisnost organizacije od tujih kreditnih virov, predvsem pa še od kratkoročnih.

Z usmerjenim izobraževanjem in štipendiranjem bo tovarna letos dobila ustrezne delavce, zaposlovanje in delitev osebnih dohodkov bo predvsem skladno z resolucijskimi določili. Povprečni mesečni neto osebni dohodek 5.130 din je takšen, da ustreza visoki kvalifikacijski strukturi 560 zaposlenih in bo odpadel eden od velikih razlogov za prekomerno fluktuacijo v preteklih letih.

Tudi za skupno porabo zaposlenih, ureditev prehrane, zdravstveno varstvo, izobraževanje, kulturo, rekreacijo in delovanje družbenih organizacij bodo letos na razpolago ustrezna sredstva v nasprotju z lanskim letom, ko jih za to skoraj ni bilo na razpolago.

Del 7 % stanovanjskega prispevka za organizacijo omogoča skupaj z bančnimi krediti letos in naslednja leta postopno ureditev vseh odprtih stanovanjskih zadev. Poraba vseh sredstev skupne porabe z vrednostjo skoraj 7 milij. bo tako letos res omogočila izboljšanje delovnih in življenjskih razmer.

Uresničitev načrta 1977 je tesno povezana z uveljavitvijo Zakona o združenem delu. Dobro informirani delavci naj bi v resnici razpolagali z vsemi sredstvi in dohodkom ter odločali o razvoju in ciljih organizacije. Tudi to nalogo bo v letu 1977 mogoče izpolniti s sodelovanjem vseh, ki smo združeni v delovno in sestavljeno organizacijo.

— J. Č. —

IZ KADROVSKE EVIDENCE

V glasilu bomo odslej mesečno objavljali podatke o delavcih, katerim je delovno razmerje nenadoma prenehalo zaradi smrti ali odhoda v pokoj.

V januarju starostno upokojeni: Avbelj Jože, Vrhovnik Albina, Kožar Viktorija

Invalidsko upokojeni: Močnik Janez

Umdri:

Pretnar Filip, Valančič Jože.

TOZD TOVARNA ELEKTRONSKIH NAPRAV LJUBLJANA

Leto 1977 — stabilizacijsko leto

Tovarna elektronskih naprav je v letu 1976 izredno povečala obseg poslovanja, saj je bila proizvodnja nasproti tisti iz prejšnjega leta večja kar za 104 %, prodaja pa za 129 %. Ta povečanja so bila dosežena v zelo neugodnih razmerah, ko je bil takorekoč v teku sanacijski postopek zaradi izgube v prejšnjem letu in zaradi nelikvidnosti. Pomanjkanje finančnih sredstev in določenih deviznih sredstev za uvoz je pomenilo za proizvodnjo zelo neenakomeren dotok materiala in s tem neenakomerno zasedbo kapacitet. Nekatere neizpolnjene prodajne obveznosti iz prejšnjih let, predvsem za JLA in izvozne za ZSSR, je bilo v letu 1976 skorajda izpolniti, zato so bila v izpolnitve teh nalog dostikrat vložena dodatna sredstva in delo. V takih izrednih razmerah, ko so pripravljane službe in sama proizvodnja prekomerno obremenjene, se največkrat zanemari gospodarno uporablanje sredstev, za dosego prihodka so uporabljena po obsegu prevelika sredstva, zanemari se nadzor nad stroški, manj pozornosti je usmerjeno na posodabljanje organizacije.

Rezultati poslovanja za celo leto, ki bodo znani čez nekaj dni, bodo tako kot že tisti med letom, ponovno opozorili na nekatere take notranje rezerve.

Zato so z gospodarskim načrtom 1977 postavljeni nekateri cilji kot

— izboljšanje obračanja sredstev

— izboljšanje organizacije dela in skrb za razporeditev delavcev

— izboljšanje gospodarnosti s povečanim nadzorom nad stroški

— ustvaritev možnosti s sorazmerno velikimi investicijskimi vlaganji za naglo povečanje obsega poslovanja v naslednjih letih, izboljšanje proizvodnosti zaposlenih in kvalitete izdelkov.

Doseganje teh ciljev naj bi omogočala umiritev rasti obsega poslovanja. Proizvodnja in prodaja naj bi bili večji od lanskega leta za 28 % oziroma 19 %. Obseg proizvodnje in prodaje ustreza obsegu, predvidenemu v srednjeročnem načrtu 1976–80 za leto 1977.

V proizvodnji bodo v letu 1977 nekateri novi izdelki in sestavi, za katere je bil doslej potreben uvoz. Zmanjšanje velike razlike med uvozom in izvozom je sicer dolgoročna naloga, ki bo v letu 1977 z osvojitvijo proizvodnje nekaterih sestavov že delno izpolnjena, vendar predvideni izvoz s 755.160 dolarjev zaostaja za predvidenim iz srednjeročnega načrta. Popolna izenačenost izvoza in uvoza sicer ni cilj, ker je določen uvoz nujen, da se ustrezno zahtevam kupcev po sodobni opremi profesionalne elektronike, kjer so zahteve po kvaliteti in zanesljivosti dostikrat zelo velike. S prodajo v letu

Obvestilo

Obveščamo delovni kolektiv Iskre – Elektromehanike, da bodo delavci Stanovanjske zadruge uvedli uradne ure. Za to smo se odločili zaradi povečanega obsega dela pri prehodu na novo organiziranost naše delovne organizacije in vse večjega števila prosilcev.

Potek dela s strankami bo odslej naslednji:

- uradne ure za prosilce, ki imajo oziroma želijo vložiti prošnje za najemniška stanovanja, bodo vsak torek in četrtek od 7. do 11. ure
- za delavce, ki imajo odobrene kredite za individualno gradnjo, bo potrjevanje računov vsak dan od 6,30 do 7,30 ure
- za kandidate, ki se bodo javljali na razne razpise, bomo uradne ure objavili v razpisnih pogojih.
- delavcem, ki želijo kakršnakoli pojasnila ustno ali telefonično, bodo delavci Stanovanjske zadruge na voljo vsak torek in četrtek od 7. do 11. ure.

Prosimo vse zaposlene, da v prihodnje upoštevajo navedene uradne ure. Prednost pri dajanju pojasnil bodo imeli delavci, ki se bodo predhodno najavili.

Kadrovsko področje

Zahvala štabu civilne zaščite Iskra

Mesec dni je minilo, ko je snežni plaz zakoval šest življenj na Zelenici v svoje težke, snežne verige.

Tisti usodni plazovni dan je za nas mejnik dveh dob, tiste srečne, ko še vedeli nismo, kako smo srečni in te, ki je kot žgoč, strašen sen, brez upanja na srečnejši jutri. Ob bolečini, ki se je zasekala med nas, smo nemočni, da bi vsem, ki ste tiste dneve dokazali, da smo ljudje še vedno ljudje, izrekli vsaj skromen HVALA.

Casopisni stolpci, ki so polnili dnevnike in tednike, so polni imen ljudi, ki smo jim dolžni zahvalo. Neštetokrat je omenjena civilna zaščita Iskra.

Radi bi se vam zahvalili. Vsem Vam, ki ste v snežnih zameitih, ne glede na grozečo belo smrt, ki bi tudi Vas lahko zakovala, nesebično pozabili na lastno varnost in skušali z upom in brezupom najti sočloveka.

Vse tiste snežene gazi pod Begunjsčico, ki ste jih prehodili pred mesecem dni, so tudi poti do src ljudi, ki so s strahom spremljali vsak Vaš korak.

Ob mislih na Vas se nam utrinja misel, da smo Jugoslovani narod junakov. Ne le tistih, ki jih poznamo iz knjig, ampak tudi tistih, ki so ob vsakem trenutku našega vsakdanjika pripravljali pomagati človeškemu življenju, ki je vrednota nad vrednotami.

Želimo, Vam in nam, da bi nikoli več ne spregovorile gore z neurji, strelami, viharji, padajočim kamenjem in snežnimi plazovi!

Naj spregovore le z radostjo planinskega cvetja, mirnih sončnih zahodov, s premaganimi stenami in belo opojnostjo tihe snežne odeje!

HVALA!

POVŠETIVOI

Uspešno zaključili leto 1976

TOZD Tovarna specialnih elementov in materialov, ki deluje v delovni organizaciji IEZE je, sodeč po podatkih, ki so že na razpolago, uspešno zaključila poslovno leto 1976. Načrtovane obveznosti so presegle za 15 %, kar pomeni, da so izdelali in prodali za 40 milijonov din izdelkov. Celotni dohodek po plačani realizaciji pa je od fakturirane realizacije le za približno 5 % nižji.

Stopnja rasti celotnega dohodka je bila v zadnjih letih zelo visoka, vendar pa vse kaže, da se je z letošnjim 20 % skokom umirila. To izkazuje tudi, da so prišli do zasičenja, ki narekuje nujne investicije za večjo rast proizvodnje v prihodnjem obdobju.

Vse probleme, ki so do tega pripeljali, rešujejo v sodelovanju z delovno organizacijo. Tako so na primer pričeli urejati prostore za razširitev proizvodnje transformatorskih jeder v Kotnikovi ulici v Ljubljani. Tam bo stekla tudi proizvodnja žičnih keramičnih potencimetrov in preklopnikov.

Sama ureditev teh prostorov še ne bo zadoščala za odpravo vseh problemov. Oprema, ki jo uporabljajo sedaj, je iztrošena, treba je izdelati nove stroje in orodje. Kljub maloserijski proizvodnji se vedno bolj čuti potreba po avtomatizaciji nekaterih izdelkov. Gre predvsem za transformatorska jedra, supresorske kable in masne upore. Ostali artikli, ki jih proizvajajo, še ne zahtevajo avtomatiziranih naprav, kljub temu pa ne bo šlo brez izboljšanja obstoječih. Prav tu pa se srečujejo z glavnim problemom – investicijskimi sredstvi.

Izdelek, ki je med perspektivnimi in zahteva neprestan razvoj, so filtri za odpravo radiofrekvenčnih motenj. O namenu uporabe le-teh ni potrebno govoriti, predstavljajo pa znaten prispevek k boju za ohranitev okolja, hkrati pa dejavnost temeljne organizacije, v katero že nad 10 let vlaga največ sredstev, ki se morajo nadoknadi iz proizvodnje.

Trenutno pripravljajo tudi nov program preklopnikov. Pogoji za izvedbo niso najboljši, vendar pa kljub temu upajo, da bo prišlo do sprejemljive

kooperacijske proizvodnje, ki bi jo v določenem času osvojili in sami nadaljevali.

V delovni organizaciji IEZE so trenutno velike potrebe po dobri galvaniki. Sem sodi vse od srebrenja, zlatenja, cinkanja, kositrnanja in kadmiranja pa do raznih pasivizacij. Omenjena TOZD namerava zgraditi svojo galvaniko, ki naj bi tem potrebam – trenutno je ocenjeno, da je vseh naročil za skoraj 50 ton – zadostila. Lokacijo za omenjeno obratovalnico so že našli v okolici Ljubljane, Industrijski inženiring v Kranju pa dela predračun, ki bo odločil o ekonomičnosti tega posla.

Značaj dejavnosti TOZD je tak, da doslej ni bilo posebnih možnosti za izvoz. V srednjeročnem načrtu so predvidevali razširitev izvoza. V ta namen se že dogovarjajo s kupci iz Madžarske, za njihove izdelke pa se zanima tudi Telefunk. Pogoje za izvoz njihovih izdelkov tako na vzhod kot na zahod bodo vzpostavili s prilaganjem proizvodnje za take posle.

Od ustanovitve TOZD, pred dvema leti, se borijo za izboljšanje delovnih in proizvodnih pogojev. Prostorji in stavbi na Tržaški so skorajda neustrezni tako, da bo v bodočnosti treba misliti na gradnjo skupnih delovnih prostorov v okviru delovne organizacije.

Načrt za letošnje leto je za njihove razmere zelo visoko postavljen, saj predvideva kar 25 % rast glede na lanski načrt. Zavedajo se, da ga bodo uspeli izvršiti le z največjimi napori, saj bodo v novih prostorih v Kotnikovi ulici pričeli z rednim obratovanjem šele v drugi polovici letošnjega leta. Glede na to, da predvidevajo visoke stroške, morajo sprejeti načrt brezpogojno izvršiti.

Srednjeročni načrt predvideva 25 % poprečno rast vseh dejavnosti, za nekatere pa tudi večjo. Po tem programu sledi, da bo leta 1980 znašala vrednost proizvodnje blizu 100 milijonov din. Plan je zelo napet, hkrati pa tudi ljudje, ki ta plan izvršujejo, zato je prihodnost dobro načrtana, terjala pa bo veliko delovnih naporov.

-S. F.-

TOZD POLPREVODNIKI, TRBOVLJE

Lani za 36% večji izvoz

Odločni ukrepi za izboljšanje položaja v tovarni

Kljub nadvse ugodnim napovedim za preteklo leto, se je TOZD Polprevodniki v Trbovljah lani v aprilu znašla v hudih težavah, ko je ostala praktično brez naročil za domači trg. V aprilu so izpolnili komaj 57 % načrtovane mesečne prodaje na domačem trgu, zato so se skupno z Iskra Commerce morali lotiti izvoza – edinega „rešitelja“ v teh trenutkih, čeprav so ob nižjih izvoznih cenah že naprej lahko računali na precej slabši finančni rezultat. Napori za povečanje izvoza niso bili zaman in ob koncu leta se je pokazalo, da so lani izvozili za 36 % več kot prejšnje leto.

Hkrati s povečanjem izvoza pa so se lotili odločnih ukrepov, da bi s prihranki na stroških ublažili posledice nižjih prodajnih cen v izvozu.

Glede na vse, take in take težave, ki so spremljale lansko poslovanje TOZD Polprevodniki, pa so z doseženimi rezultati kljub vsemu lahko vsaj malo zadovoljni.

V letu 1976 so izpolnili proizvodni načrt z nekako 90 %, za pet odstotkov bolje pa so se odrezali pri izpolnitvi prodajnega načrta. V želji, da bi zmanjšali poslovne stroške, oz. dosegli boljši učinek, so v Trbovljah na primer posvetili vso pozornost zmanjševanju stroškov izdelavnega materiala, povečanju izplena, ukiniti so vse kilometrine in zajezili zasebne telefonske pogovore, razen tega pa je dva meseca 12 režijskih delavcev pomagalo v proizvodnji, da so proti koncu leta naraščajoče proizvodne naloge lahko izpolnili.

Izvozna prizadevanja in prizadevanja za zmanjšanje poslovnih stroškov so pripomogla, da bodo preteklo leto, tako vsaj ocenjujejo, zaključili s pozitivnim finančnim rezultatom, izraženim v minimalnem ostanku dohodka.

Za letošnje leto načrtujejo nekako za 10 % večje obveznosti od lanske realizacije, oz. proizvodnje v vrednosti 86,8 milijonov dinarjev. Pri tem računajo, da bodo na domačem trgu

kjer je zaposlenih 50 delavcev, prepuštili TOZD TELA. S torej za 20 % manjšim številom produktivnih delavcev je bilo umestno le tolikšno povečanje obsega proizvodnje. V tovarni so prišli do spoznanja, da je nujno treba prenehati z ekstenzivnim zaposlovanjem in do občutno večjega porasta proizvodnje priti, ko bodo dobljena vsa sredstva, predvidena v sanacijskem programu tovarne, s katerimi bo možna nabava nove sodobnejše opreme. In prav nova oprema bo lahko zagotovila večjo avtomatizacijo proizvodnje.

Za letos s prodajo na domačem trgu kaže ugodno, saj imajo podpisanih že večino prodajnih pogodb in pričakujejo, da z izpolnitvijo prodajnih obveznosti ne bo prevelikih težav, če bo seveda predvidena proizvodnja tekla normalno.

Tudi na izvoznem področju je položaj obetajoč, saj je za polovico izvoznega načrta že zagotovljena prodaja, pred podpisom pa je še pogodba za precej obsežen posel s Poljsko in tako v izvozu praktično ne bi smelo biti vzrokov, ki bi onemogočali izpolnitev načrtovanih obveznosti.

Medtem ko so lani v novembru in decembru v proizvodnji dosegli obetajočo realizacijo pa letošnji januar le ni bil tako uspešen. Glede na težave z dobavo reprodukcijskega materiala, delno pa tudi po zaslugi notranjih pomanjkljivosti v tovarni, v januarju namreč ni uspelo v celoti izdelati načrtovanega obsega proizvodnje. Toda v februarju se je stanje popravilo in vse kaže, da bo januarski izpad ob februarskih obveznostih uspelo nadoknaditi in zagotoviti v marcu normalno izpolnjevanje proizvodnega načrta, s tem pa tudi solidno trimesečno realizacijo proizvodnje.

-J. C.-

Predkandidacijske in kandidacijske obveznosti

V prejšnji številki glasila smo v članku Pred nami so volitve že pisali o tem, da je delavski svet industrije razpisal volitve v delavski svet in odbor za samoupravni nadzor delovne organizacije. Omenili smo tudi to, da so pristojni organi iz TOZD in delovne skupnosti skupnih služb na isti dan razpisali volitve tudi v svoje organe upravljanja.

Ravno v tem času poteka v vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb predkandidacijska in kandidacijska aktivnost. Največje breme odgovornosti in nalog, da bo v tem času opravljeno evidentiranje vseh možnih kandidatov za organe, za katere so volitve razpisane, nosi sindikalna in druge družbeno-politične organizacije. Sam postopek in način volitev je že določen v samoupravnih aktih. Prav tako sta obe volilni komisiji izdelali navodila za volitve. Sindikalna organizacija pa je morala s pomočjo družbeno-političnih organizacij sprejeti oziroma določiti kriterije za zagotovitev socialne strukture v vseh organih. Kriteriji, ki so jih sprejeli na sejah IO osnovnih organizacij sindikata so: spol, starost in izobrazba.

In kako poteka evidentiranje kandidatov? Za primer si oglejmo postopek evidentiranja v okviru delovne skupnosti skupnih služb.

Sindikalne skupine so obravnavale evidentirane kandidate in s tem dale

možnost delavcem, da dajo dodatne predloge, seveda vse v okviru sprejetih kriterijev za zagotovitev socialne strukture. Po razpravi, v kateri so razpravljali o družbeno-politični in samoupravni aktivnosti kandidatov, njihovem odnosu do dela in družbenih sredstev, so evidentirali tiste, za katere se je izrekla večina delavcev. Na sestanku IO osnovne organizacije so nato še enkrat, pred kandidacijskimi zbori pregledali del sindikalnih skupin in preverili, če je potekalo v skladu z navodili za volitve.

V začetku tega tedna pa so po posameznih volilnih enotah (v delovni skupnosti skupnih služb so štiri) potekali kandidacijski zbori, kjer so se delavci lahko seznanili s kandidatno listo za organe upravljanja delovne skupnosti in dali še zadnje možne pripombe glede sprememb. Na kandidacijskem zboru, ki je bil 15. t. m. sklican za celotno delovno skupnost pa je bila določena lista za delavski svet industrije in odbor za samoupravni nadzor.

Podobno so potekali postopki evidentiranja tudi v drugih temeljnih organizacijah delovne organizacije Iskra-Avtomatika.

Z vročitvijo kandidatnih list volilnim komisijam se zaključuje faza predkandidacijske in kandidacijske obveznosti in prehaja na same volitve.

Špela Dittrich

Da bo manj nesreč na železnicah

Do konca leta bodo vse električne lokomotive vrste „Ansaldo“ opremljene z našimi avtomatičnimi napravami za zaviranje in zaustavljanje vlakov

Na progi Ljubljana-Jesenice so naši in železniški strokovnjaki preizkusili novo napravo za avtomatično zaviranje in zaustavljanje vlakov, ki jo je izdelal TOZD avtomatike – inženiringi na temelju licence zahodnonemškega podjetja SEL. Preizkus je v celoti uspel, zato sedaj ni nikakega zadržka za montažo teh naprav na lokomotive zlasti, ker novi predpisi Zveznega izvršnega sveta in že pripravljene spremembe Zakona o varnosti železniškega prometa izrecno terjajo montažo teh naprav na vseh magistralnih progah, kjer je hitrost vlakov večja kot 100 km.

lokomotivski, ki je v neposredni zvezi z zaviralnimi mehanizmi in seveda tahografom.

Nova naprava sicer ni nikaka novost in že pred nekaj leti je podobno izdelovala domača industrija na temelju Siemensove dokumentacije. Iz nerazumljivih vzrokov pa jih železničarji niso montirali na terenu, ampak so jih raje vskladiščili. Naš TOZD inženiringov je nove naprave sedaj prilagodil za naša vlečna vozila „ansaldovih“ električnih lokomotiv, ki jih poganja enosmerna napetost 3.000 voltov in so v rabi le na Slovenskem in nekaj na Hrvaškem, tja do Reke. Oba sistema prejšnji in sedanji sta elektromehanska in sta med seboj usklajena.

Do konca letošnjega leta bodo vse električne lokomotive v Sloveniji

opremljene z novimi elektromehanskimi napravami našega podjetja, hkrati pa bodo železniški strokovnjaki uredili tudi obe poglavni progi Jesenice-Dobova in Maribor-Sežana ter krak proti Reki. Seveda pa s tem nevarnost morebitnih nesreč na progah še vedno ne bo popolnoma odstranjena. Potrebno bo namreč tudi precej del pri prestavljanju in ureditvi signalov na progah, ker so bili le-ti takrat razvrščeni preblizu postaj ali kritičnih točk glede na sedanjo povečano hitrost vlakovnih kompozicij.

Potrebna dela pri preureditvi teh naprav je opravila naša orodjarna v Stegnah, montažna dela pri novih napravah pa so izvedli strokovnjaki železniških centralnih delavnic TOZD za vzdrževanje lokomotiv v ljubljanskih Mostah.

Marjan Kralj

IN MEMORIAM JOŽETA ŠKRLECA

Kruta in nenadna smrt je zopet zahtevala in pobrala svoj davek.

Tokrat nas je za vedno zapustil, v 40. letu starosti, naš največji priljubljeni Škrlec Jože, mojster lakirnice.

Kruta smrt ga je iztrgala iz naših vrst in iz njegove družine prav v času, ko bi ga družina najbolj potrebovala.

Komaj 20-letni fant je prišel iz Hrvaškega Zagorja pod zastavo ISKRE v Kranju in se zaposlil v lakirnici, da bi končno končal v Iskri v TOZD Napajalnih naprav v Novem mestu.

Bil je ponosen na svoje delo, na uspehe, na svojo družino, za katero je živel, med nami je bil zelo priljubljen in spoštovan.

Njegova nenadna smrt na poti iz službe, nas je tako presenetila, da še danes ne moremo verjeti. Ker, če izgubiš takega tovariša, sodelavca, prijatelja in moža in očeta, je težko v kaj takega verjeti.

Ne samo za njegovo družino, za vse, s katerimi je sodeloval in delal vrsto let, je njegova zgodnja smrt boleč udarec. Takega, kot smo ga poznali in spoštovali, ga bomo ohranili v neizbrisljivem spominu.

Jože – slava tvojemu spominu in hvala za vse, kar si za nas in našo družbo naredil in lahko naj ti bo slovenska zemljiča.

TOZD Napajalne
naprave
Novo mesto

„ISKRA“ industrija širokopotrošnih izdelkov n. sol. o.

TOZD – tovarna za montažo elektromotorjev n. sub. o. Spodnja Idrija
Odbor za kadre

razpisuje naslednja vodilna delovna mesta

1. VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA

POGOJI: visokošolska izobrazba tehnične smeri z najmanj 3-letno ustrezno prakso ali višješolska izobrazba enake smeri s 5-letno prakso

2. VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

POGOJI: visokošolska izobrazba pravne, upravne, organizacijske ali politične smeri in 3-letna ustrezna praksa ali višješolska izobrazba enakih smeri in 5-letna praksa.

Kandidati pod točko 1 in 2 morajo aktivno obvladati enega izmed svetovnih jezikov, v katerem TOZD posluje s tujino. Poleg omenjenih pogojev se zahteva od vsakega kandidata, da je moralno neoporečen in da ima pozitiven odnos do socialistične družbe.

Prijave z dokazili o izobrazbi in z opisom dosedanjega dela pošljite v 8 dneh na naslov „ISKRA“ – TOZD – tovarna za montažo elektromotorjev Sp. Idrija.

Novice od tu in tam

Ob koncu minulega leta so v Novi Gorici slovesno zaključili delavske športne igre, ki so trajale skoro vse leto. Več mesecev je merilo svoje moči blizu 1300 športnic in športnikov iz goriških delovnih organizacij. Po skupnem seštevek je bila pri moških na prvem mestu „Iskra“, medtem ko so ženske v „Iskri“ zavzele četrto mesto.

Okrožno javno tožilstvo v Kranju je proučilo zbrane podatke o okoliščinah hude nesreče na Zelenici, v kateri je izgubilo življenje šest naših sodelavcev iz kranjskega Šolskega centra. Tožilstvo meni, da se je nesreča zgodila, ker vodstvo žičnice Ljubelj-Zelenica ni glede varnosti ukrepalo pravilno. Zoper vodstvo žičnice je odredilo preiskavo.

Zagrebski „Nikola Tesla“ povečuje v Zadru tamkajšnje ATC za 4.000 novih priključkov. Čeprav bodo dela opravili v šestih mesecih, bodo novi naročniki le postopno dobivali priključke, ker manjka podzemskih telefonskih kablov.

V SOZD „Elkom“, grupacijo elektrokovinskih podjetij v mariborskem okrožju, se nameravata vključiti inženiring „Metalprim“, ki je projektivna organizacija in ptujška „Olga Meglič“ s proizvodnjo hidravlične in pnevmatične opreme. O priključitvi bodo delavci obeh organizacij odločali 24. februarja.

TOZD AET iz Tolmina, ki deluje v okviru naše avtoelektrike, je prijavil SDK trenutno največjo gospodarsko nalozbo v tolminski občini. Gre za nove proizvodne hale površine 4.000 m², v katerih bodo v prihodnje izdelovali magnetne vžigalnice in vžigalne naprave za vžig diesel motorjev ter tudi povečali sedanjo proizvodnjo. Ko bo proizvodnja stekla, bo za 130% večja kot sedanja, hkrati pa bodo zaposlili še 100 novih delavcev, mimo 80, ki jih sedaj štipendirajo.

Podpredsednik slovenske skupšine dr. Marjan Brecelj je s sodelavci obiskal Slovensko Bistrico. Ogleдал si je več podjetij tega področja, potem pa ga je predsednik občinske skupščine Franc Jagodič seznanil z gospodarskim položajem občine. Med drugim je povedal, da bodo verjetno do konca leta odprli v Makolah obrat „Iskre“, kjer bodo zaposlili 200 novih delavcev.

Zagrebska tovarna „Nikola Tesla“, ki o sebi pravi, da je ena izmed štirih največjih evropskih proizvajalcev telefonskih in telegrafskih central, bo začela leta 1979 s proizvodnjo prototipa elektronske telefonske centrale. Program razvoja zahteva po besedah direktorja inž. Petra Kovača tehnološke in kadrovske spremembe, ker se bo čez sedem ali osem let večina kolektiva ukvarjala z novo tehnologijo. Načrt o telefonski centrali bo uresničila tovarna skupaj s švedskim podjetjem „Eriksson“.

Predsedstvo Gospodarske zbornice Slovenije je obvestilo prek časopisja jugoslovanske javnosti, da nasprotuje nameravani organizaciji „Sodobne elektronike“ v okviru Beogradskega sajma. V članku poudarja predsedstvo, da nameravano dupliranje pomeni kršitev sprejetega samoupravnega sporazuma in podpisane lani od vseh jugoslovanskih privediteljev sejmov. Gospodarska zbornica Slovenije predlaga, da se sproži tudi disciplinski postopek pred ustreznimi organi v Gospodarski zbornici Jugoslavije.

Že dva dni kasneje je sledil v beograjskem „Privrednem pregledu“ nekak odgovor Gospodarske zbornice Jugoslavije in Beogradskega sajma, ki ga je podpisala Vera Šoti. V njem trdi Gospodarska zbornica Jugoslavije, da so lani 20. oktobra vsi predstavniki sejmov soglašali s koledarjem letošnjih semejskih prireditelj, kjer je bila prijavljena tudi razstava televizijske, PTT in radio-difuzne opreme. Nihče od navzočih takrat temu ni oporekal.

Pomočnik generalnega direktorja Beogradskega sajma Brane Dimitrijević je ponovil isto trditve, poleg tega pa je še dodal, da nova prireditel ne pomeni dupliranja „Sodobne elektronike“, ker gre samo za razstavo, na kateri se bodo sklepale pogodbe in kjer ne bo obiskovalcev. Mimo tega predlaga, naj bi ta spor izgladila oba sejemski priveditelja sama.

Bolgari so pričeli s proizvodnjo telefonskih aparatov z uporabo mikroelektronike (MOS tehnologije). Izdelali so tudi vrsto „Imenofon“, ki ima pomnilnik za 30 telefonskih števil.

V Kruševcu bodo do leta 1980 zgradili novo stavbo za telekomunikacije s centralo za obdelavo poštnih pošilk. Nova bo tudi polelektronska telefonska centrala sistema „metaconta“ z 12 tisoč telefonskimi priključki. Zagrebski „Večernji list“ nič ne omenja, kdo bo izdelal to ATC.

Decembra lani so slovenski jeklarji izdelali rekordno količino skoraj 90 tisoč ton jekla, kar je doslej največ na Slovenskem. Poprečno izdelajo slovenski jekla ji 2.000 ton jekla na dan.

Ob koncu minulega meseca je v mnogih trgovinah zmanjkalo običajnih električnih žarnic, kar je bilo razlog za številne pritožbe in pritisk na oba jugoslovanska proizvajalca „Teslo“ iz Pančeva in zagrebski TEŽ. Proizvajalca sta se izgovarjala na manjšo proizvodnjo zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala. Časopisi sedaj poročajo, da bodo ustrežni organi dovolili intervencijski uvoz dveh milijonov žarnic za tisti čas, dokler se proizvajalca „ne opomoreta“.

Tudi iz EI Niša je prišla sedaj pobuda, da naj bi se vsi proizvajalci radijskih sprejemnikov in televizorjev sestali in dogovorili o skupnem nastopu na tržišču, o skupnem razvojnem programu in predvsem o razdelitvi tržišč.

Številni jugoslovanski časopisi so v januarju objavili poslovne rezultate „Iskre“ za minulo leto, kakor jih je razgrnil pred novinarji generalni direktor Jože Hujš na posebni tiskovni konferenci.

Zvezni izvršni svet je ob koncu januarja razpravljal o stanju na železnicah in ugotovil, da varnost na progah ne ustreza, zato bo treba temu problemu posvetiti več pozornosti. Da se poveča varnost prometa, bo treba opremiti s signalno-varnostnimi napravami vse proge, kjer je hitrost vlakov večja od 100 km (prej 120 km). Razen tega bo treba obvezno vgraditi na progah in lokomotivah naprave za avtomatično upočasnitev ali zaustavljanje vlakov ob signalih. ZIS terja tudi takojšnjo zamenjavo železničarjev, ki so na delu in neposredno vplivajo na železniški promet, če so pod vplivom alkohola. Delegati v skupščini SFRJ so dobili v roke celoten predlog sprememb in dopolnitev Zakona o osnovah varnosti v železniškem prometu.

Večina jugoslovanskega časopisja je obirno poročala o pomoru rib v Paki in Savinji, ki ga je zagrešilo velenjsko „Gorenje“. Trije delavci „Gorenja“ so vzlic temu, da so vedeli za okvaro na filtrirnih čistilnih napravah, pustili nevarne strupene odpadke v reko, kar je povzročilo pomor vseh rib in uničenje tudi vodnega rastlinstva. Primer je poučen, ker kaže na majhno nepazljivost in velikanskimi posledicami škode, ocenjene na več deset milijonov dolarjev, hkrati pa učinkujejo objave v časopisju kot tipična poslovna anti-reklama.

IT novine so priobčile podelitev priznanj pionirjem jugoslovanske standardizacije, ki jih je izročil v Ljubljani direktor jugoslovanskega zavoda za standardizacijo Milan Krajnovič. Priznanja so dobili tudi nekateri sodelavci „Iskre“.

„Delavska enotnost“ poroča, da se jugoslovanska elektronska industrija preveč lokalistično zapira v svoje meje. Opozarja, da se bo treba v prihodnje nujno povežati, uskladiti in porazdeliti programe, skupno financirati razvojno in inovacijsko delo in se dogovoriti o skupnih nastopih na zunanjih tržiščih. Pri tem navaja mnoge misli našega generalnega direktorja, izrečene na novinarski tiskovni konferenci.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Pospešimo akcijo za izgradnjo Pinete!

Iskraš in njegov konjiček

Marjan Škulj je sofer v prevoznem oddelku Iskre-Elektromehanike v Kranju. V prostem času se rad ukvarja z gradnjo objektov iz vžigalic. Lani je dokončal maketo gradu Bogenšperk, ki je bil nekaj last Janeza Vajkarda Valvasorja (blizu Šmartnega pri Litiji). Grad, ki ga vidite na posnetku, je Škulj izdeloval 14 mesecev. Vanj je vložil okrog 550 ur dela in okoli 17.000 vžigalic.

Idejo za te zanimive gradnje z vžigalicami je Marjan Škulj dobil že pred nekaj leti, ko je Dnevnik objavil razsnetek stare lokomotive iz vžigalic razstavljene na Dunaju. Najprej se je lotil gradnje majhnega avtomobila, ki mu je lepo uspela. Tako je dobil spodbudo za izdelavo makete gradu Bogenšperk.

ŠTIPENDISTI POZOR! ŠTIPENDISTI POZOR! ŠTIPENDISTI POZOR!

KŠI bo potreboval inštrukcije za matematiko, fiziko, angleščino, nemščino in strokovne predmete. Zato se vsi, ki bi bili pripravljeni inštruirati, javite na Referatu za štipendije, Prešernova 27, do ponedeljka, 28. februarja.

KŠI

V petek, 4. marca 1977 bo KŠI organiziral strokovno ekskurzijo v Trbovlje – Tovarno polprevodnikov in v Gorenje – Velenje. Prijave z obvezno kvacijo 50 ND oddajte na referatu za štipendije do ponedeljka, 28. 2. 1977.

Odhod bo ob 7. uri izpred univerze.

KŠI

KŠI bo organiziral inštrukcije za štipendiste, ki so imeli nezadostne ocene. Zato se vsi, ki ste zainteresirani javite na Referatu za štipendije, Prešernova 27, do ponedeljka, 28. februarja.

KŠI

ISKRA – IEZE Ljubljana TOZD keramični kondenzatorji Žužemberk

Odbor za medsebojna razmerja objavlja prosto delovno mesto

VODJE planskega oddelka

POGOJI:

- višja šolska izobrazba ekonomske ali tehnične smeri
  - 5 let delovnih izkušenj
  - moralnopolitične vrline
- Razpis velja 15 dni od dneva objave.

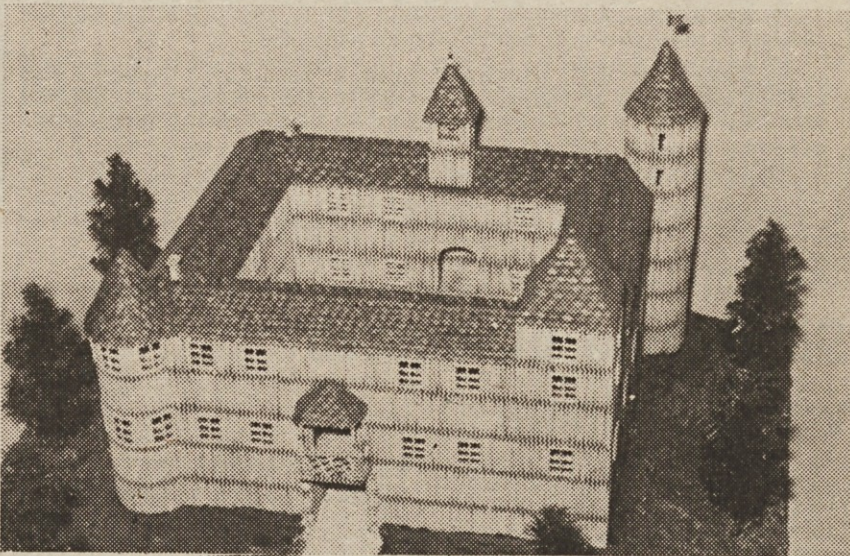
Pismene ponudbe sprejema splošna služba TOZD KEKO Žužemberk

Podatki za preteklo leto povedo, da je v Iskrinih počitniških domovih skupaj letovalo le 2.552 Iskrašev in članov njihovih družin, oz. 13% zaposlenih, ali 6% družinskih članov zaposlenih. To je sicer več, kot v prejšnjih letih, vendar pa kljub povečanim zmogljivostim v kampu na Dugem otoku še vedno premalo, da bi zadostili željam vseh, ki bi si radi privoščili po 10 dni koristnega letovanja po sprejemljivih cenah na morju. Za izgradnjo rekreacijskega centra Iskre v Pineti se je doslej izreklo in podpisalo ustrezni samoupravni sporazum že 47 TOZD iz petih branžnih delovnih organizacij, Iskra Commerce, Invest servisa in skupnih strokovnih služb ZP Iskra, kar skupno predstavlja 19.237 delavcev Iskre.

Skoraj 600 novih ležišč, pridobljenih z izgradnjo rekreacijskega centra v Pineti bi občutno povečalo letovanjske možnosti Iskrašev in njihovih svojcev, saj bi se v izmenah lahko zvrstilo že 38% zaposlenih, oz. 19% njihovih družinskih članov, kar bi nekako zadostovalo trenutnim potrebam članov ZP Iskra.

To še najbolj govori za izgradnjo v Pineti, ki bi se je moral lotiti čimprej in brez oklevanja, ker nam bo spričo iz dneva v dan vrtoglavo rastočih cen vse teže dosegljiva!

Torej – odločimo se za izgradnjo rekreacijskega centra v Pineti in čimprej združimo potrebna sredstva, ker le tako in samo tako lahko dosežemo, že tolikokrat zamujeno priložnost za povečanje letovanjskih možnosti naših delavcev!

Povedal nam je, da zdaj pripravlja Loški grad, ki bo še bolj slikovit kot Bogenšperk. Predvideva, da bo zanj porabil okrog 25.000 vžigalic oziroma še veliko več, saj lahko uporabi le rav-

ne. Med seboj jih lepi z lepilom nestik. Dokončati ga mora do letošnjega izseljenkega piknika, ki bo 4. julija v Škofji Loki. Obe maketi bo razstavil tudi na razstavi cvetja v Cerkljah. Boc

Odbor za medsebojna razmerja delavcev ISKRA AVTOELEKTRIKA TOZD Tovarna žarnic Ljubljana, Stegne 15 c

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- VODJA PROIZVODNJE
- ENERGETIKA
- RAZDELILCA tehničnih plinov

Pogoji za zasedbo delovnih mest:

- pod 1.: višja izobrazba strojne, elektro ali organizacijske smeri in 5 let delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih ter moralnopolitična neoporečnost
  - pod 2.: elektrotehnik s 3-letnimi izkušnjami; zaželeno je, da ima kandidat opravljen tečaj iz varstva pri delu
  - pod 3.: poklicna šola ključavničarske ali podobne smeri, zaželeno je, da ima kandidat izpit iz manipuliranja s plinskimi jeklenkami.
- Za objavljena delovna mesta se sklenc delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom. Ponudbe sprejema tajništvo TOZD 15 dni po objavi.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega nadvse dragega moža in očeta

JOŽETA ŠKRLECA

se najlepše zahvaljujem kolektivu Napajalnih naprav Novo mesto, Sindikalni organizaciji in vsem delavcem, kateri so ga spremljali na njegovi poslednji poti, za podarjeno cvetje in vence in za ganljive besede ob grobu.

Posebno se zahvaljujem delavcem in Sindikalni organizaciji za izkazano denarno pomoč.

Žalujoci žena Jožica, sin Anton in hčerka Fani.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

FRANCA KAJTERERJA

se zahvaljujema sodelavcem in sodelavkam iz oddelkov ERO in Števeci – trifazni trak za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerki Rozi Boštjančič in Albina Erjavec z družinama.

ZAHVALA

Ob tragični nezgodi dragega očeta

STANKA PODGORŠKA

se zahvaljujem ožjim sodelavcem IPT za podarjeni venec, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti

Mirko Podgoršek

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta

VIKTORJA KOVAČIČA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem montaže Stikal za izraze sožalja in poklonjeni venec

Marija Korsič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in očeta

FRANČIŠKE IN ANTONA ERŽENA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz TOZD Stikala za podarjeni venec, denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na njuni zadnji poti

hčerka Marija Zupanec

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

VALENTINA KOGOVSKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem službe KTD za izraze sožalja, venec in spremstvo na njegovi začeti poti

hčerka Marija Ravnikar z družino in sorodniki

Nad 670 prijavljenih tekmovalcev

LETOŠ KAR 110 TEKMOVALK

V dne 24. in 25. februarja bosta Kranjska gora in Gozd Martuljek prizorišče že kar jubilejnih XV. zimsko-sportnih iger Iskre, za katere se je prijavilo rekordno število — 110 tekmovalk in 560 tekmovalcev iz vseh TOZD Iskre.

Letošnje zimsko-sportne igre se bodo začele že v petek, prvič doslej s smučarskimi teki. Teki bodo že v petek, 25. februarja, v Gozd Martuljku, s štartom in ciljem pred hotelom Špik. Tako ženske kot tudi moški iz starejših B razredov bodo pretekli po en krog, dolg 5 kilometrov, moški v A razredu pa bodo pretekli dva kroga.

Za veleslalom, ki se bo v Kranjski gori začel 26. februarja, ob 9. uri na dveh tekmovalnih progah, je značilna izredno številna udeležba, tako tekmovalk kot tudi tekmovalcev. Prav tako številna udeležba obeta zanimiv boj v treh ženskih in 6 moških razredih, kjer ne manjka solidnih smučarjev.

V ženskem A razredu je za veleslalom prijavljenih kar 64 tekmovalk, v B razredu 32 in v C razredu 14, v moškem A razredu bo nastopilo 91 tekmovalcev, v B 1 a celo 155, v C razredu 87, v D 67, v E in F pa 52 in 42, medtem ko se bo med naštetimi borilo tudi 83 štipendistov Iskre.

Po končanem tekmovanju v veleslalomu bo ob 16. uri v hotelu „Špik“ razglasitev rezultatov in podelitev priznanj najboljšim.

Kot govorijo podatki bo čez teden dni torej spet velika in pomembna športna manifestacija Iskrašev, ki bo nedvomno na letos kar solidno zasnežene rebri v Kranjski gori privabila tudi številne gledalce in gledalke iz Iskre.

Torej — nasvidenje v Kranjski gori!

— C —

ISKRA — AVTOMATIKA

Sindikalno prvenstvo v veleslalomu

Na Krvavcu so se 10. t. m. delavci TOZD Tovarne električnih aparatov TELA in delovne skupnosti skupnih služb zbrali na že tradicionalnem sindikalnem prvenstvu v veleslalomu. Progo je „na roru“ kot se po domače imenuje pobočje, postavil ob pomoči tetašev smučarski učitelj kluba Novinar Treven Marjan. Kljub slabemu vremenu, saj je vsekoli po malem deževalo in je bila proga delno ledena in v megli, se je tekmovalo od skupno 59 prijavljenih udeležilo 41 tekmovalcev. Od tega je tekmovalo 38 moških in tri ženske. Moški tekmovalci so bili razdeljeni v dva razreda. V prvem razredu so tekmovali moški do 30 let, v drugem pa nad trideset let.

REZULTATI TEKMOVANJA:

ŽENSKE:

1. Žagar Marina 1 : 02,2, 2. Mrak Ivanka 1 : 06,4, 3. Turk-Škraba Mira 1 : 08,3

MOŠKI — A:

1. Pečlin Aleš 0 : 47,9, 2. Popovič Milovad 0 : 52,1, 3. Zajc Jernej 0 : 54,7, 4. Grčar Janez 0 : 56,9, 5.—6.

Klemenčič Janez 0 : 57,7, 7. Zemlič Marjan 0 : 59,3, 8. Turnher Matjaž 1 : 01,3, 9. Jarc Miha 1 : 02,3, 10. Verk Marko 1 : 02,8, 11.—12. Vojska Rajko 1 : 04,3, 13. Bolte Vojko 1 : 08,8, 14. Mravlje Andrej 1 : 12,8, 15. Obrčkar Bojan 1 : 20,6

MOŠKI — B:

1. Matjašič Pavle 0 : 46,5, 2. Podlesnik Janez 0 : 50,6, 3. Černe Mitja 0 : 52,9, 4. Jeglič Marko 0 : 55,9, 5. Lah Peter 0 : 57,0, 6. Škorjak Boštjan 0 : 58,6, 7. Stemberger Jože 0 : 58,7, 8. Pečkarj Ciril 0 : 59,3, 9. Brulc Anton 1 : 03,8, 10. Stele Anton 1 : 04,9, 11. Korunovski Vasja 1 : 05,2, 12. Gantar Janez 1 : 06,6, 13. Grebenc Andrej 1 : 06,9, 14. Kastelic Tone 1 : 08,3, 15. Jere Miroslav 1 : 12,2, 16. Marn Ivan 1 : 12,8, 17. Kalkan Dušan 1 : 12,9, 18. Kočnik Drago 1 : 13,1, 19. Bratkovič Franc 1 : 16,2, 20. Sluga Dušan 1 : 36,8, 21. Mlinar Vojko 1 : 40,2, 22. Mali Danijel 1 : 46,1, 23. Podgoršek Ivan 2 : 08,3.

Po končanem tekmovanju so najboljšim v skupinah podelili kolajne in zaslužene diplome.

Š. D.

Neki štipendist o smučarskem izletu na Golte

Klub štipendistov je organiziral tretji smučarski izlet v letošnjem letu, tokrat na Golte. V soboto, 12. 2., se je na Trgu osvoboditve v Ljubljani od prijavljenih štipendistov zbralo štirinajst štipendistov in prijateljev Iskre.

Nekateri so se zbudili šele, ko smo prispeli do gondole (odhod je bil že ob 7. uri, kar je za marsikatero študenta še „sredi noči“.) Tudi na cilju našega izleta vreme ni bilo nič kaj obetajoče — deževalo je tako, kot v Ljubljani ni. Na zgornji postaji gondole, na višini 1100 m, je snežilo. Kljub temu smo se razveselili snega, ki je padel čez noč in ga še niso steptali.

Pozneje je sneženje ponehalo, nekajkrat se je celo zdela, da bo skozi meglo pokukalo sonce. Pa ni. Okrog poldneva je začelo znova snežiti, tako da so se nekateri raje gredli v hotelu ob čaju in malici.

Z vrha naj bi odšli ob treh popoldan. Pa so nekateri navdušenci slabemu vremenu navkljub le zamudili — smučali so do zadnjega trenutka in še malo dlje.

Na povratku se je avtobus ustavil še na Trojanah. Nekateri so se hoteli posladkati s trojanskimi krofi. Na žalost so krofi dobri le še v govorica. In ko smo bili že skoraj v Ljubljani, nas je Ivi seznanil z dejavnostjo kluba do konca marca. Najprej bo potrebno dokončno urediti klubski prostor na

Tehnični elektro šoli v Ljubljani, Vegova 4. Takoj, ko bo prostor ureden, bo v njem razstava fotografij štipendistov ter glasbeni večeri — za začetek bo na sporedu jazz skupina Weather Report, nato pa bodo sledili večeri, ki jih bomo pripravili v sodelovanju s klubom prijateljev glasbe iz Kranja.

V marcu bo še en smučarski izlet. Sredi marca bo ekskurzija v Trbovlje in Velenje. Konec marca bo izlet v Zagreb. Ogledali si bomo mesto, popoldan pa še predstavo v satiricnem kabaretu „Jazavac“. Izlet bomo pripravili v sodelovanju z Zvezo študentskih pokrajinskih klubov.

Od 1. do 8. aprila bo pohod na Učko. Te manifestacije se bomo udeležili, tako kot lani, skupaj s člani kluba študentov Veli Jože.

O vseh akcijah bomo štipendisti še obveščeni s plakati in oglasi v Iskri.

Se pojama Ivi, naš predsednik, toda ne po mikrofonu. Komisija za šport, pa tudi druge komisije, ne delajo tako, kot bi morale. (Ivi bi lahko rekli kar „nič ne delajo“), tako da vsa dejavnost kluba sloni na njegovih ramah. Menda pa bodo komisije le zaživele.

V Ljubljani nas je pričakal dež.

Trudni, in kljub slabemu vremenu zadovoljni, smo se razšli ob šestih uri. Vsi upamo, da bomo naslednjic imeli več sreče z vremenom.

NŠ

Bogdan Norčič niza uspehe

Naš Bogdan Norčič, ki je bil na novoletni skakalni turneji soliden, nenehno prijetno preseneča, kar še zlasti velja v njegovih nastopih na nedavni švicarski turneji, kjer se je enakopravno uvrstil med najboljši v tej zahtevni smučarski zvrsti.

V letošnji tekmovalni sezoni je Bogdan Norčič v odlični formi in vsekakor najboljši naš skakalec. Te svoje kvalitete je doobira potrdil tudi na nedeljskem državnem prvenstvu, ko je premočno preskočil vse svoje tekmece.

Z odličnima skokoma 94 in 89,5 metrov si je najprej priboril naslov letošnjega državnega prvaka v skokih na 90 m skakalnici, po štirih urah pa je temu dodal še naslov državnega prvaka v skokih, oz. bolje poletih na Bloudkovi 120 metrski skakalnici. Tudi v drugi tekmi je s solidnima skokoma 122 in 119 metrov osvojil prvo mesto.

Kot kaže dobro pripravljen in samozavesten se naš Bogdan pripravlja na letošnje mednarodno tekmovanje v smuških poletih na sloviti skakalnici v Vikersundu. Glede na svojo formo in pripravljenost upa, da se bo solidno odrezal tudi na tej veliki preizkušnji, kjer ne bo manjkalo najboljših v tej smučarski disciplini na svetu. Priprčan je, da se bo dobro uvrstil in svoj dosežani rekord — 134 metrov podaljšal.

Na poti v Vikersund mu želimo vso srečo in to, da bi se sredi najprej naših konkurentov čimbolje uvrstil!

— J. C. —

Smučarski tečaj za delavce Elektromehanike

Zadnji dan najdaljšega meseca v letu smo se zbrali v brunarici na Krvavcu, kjer smo skupaj preživeli teden dni na snegu. Bilo nas je okrog 50, od teh pet učiteljev smučanja. Še isti dan so nas razporedili v pet skupin po znanju in sposobnostih.

V navadi je, da se ljudje drug drugemu predstavijo. Zato je bila že prvi večer organizirana razpoznavna „party“ v baru, ob glasbi in obloženi mizi. Tako je steklo vse kot namazano. Kljub meglenu vremenu smo bili vztrajni in smo smučali po programu. Ko smo že nekoliko obvladali snežne veščine, se je tudi vreme izboljšalo.

Toda veselje in navdušenje je trajalo le en dan, nato pa so smučarji iz doline navalili na Krvavec in čakanje v neskončnih vrstah nam je kar presedalo. Tovarši učitelji so nas poleg smučanja učili tudi lepega vedenja (bontona) na smučiščih, zato je odpadlo vrivanje v vrste! No, tudi čas, ki smo ga tako prebili, ni bil izgubljen. Lovili smo sončne žarke v želji, da bi imeli viden dokaz, da smo smučali.

Komaj smo se dobro spoznali, že smo morali misliti na slovo. Je že tako: kar je lepega in prijetnega, hitro mine. Prišel je dan preizkušnje. Žal se je nisem mogla udeležiti zaradi „tehničnih ovir“. Zjutraj je bila napovedana tekma, vendar so se tehnične priprave zavlekle v popoldne. Postavili so dve progi: zahtevnejšo in lažjo. Tekmovanje uspelo! Progi sta bili odlično pripravljene! Še bolj imenitno pa so pripravili slavje ob podelitvi medalj in diplom. Veselje in radost sta bila popolna, kajti ni nas pestila zavist in temu podobna nagnjenja, ki jih poznajo „poklicni smučarji“.

Va penderle ni šlo čisto brez tekmovalnega duha. Ko sem vprašala zaniko, katero mesto je zasedla, mi je dejala: „Zadnje, ampak zato, ker tebe ni bilo!“

Vsi, ki smo se udeležili tečaja, smo bili zelo zadovoljni. Upam pa, da tudi naših tovarišev nismo razočarali. Sicer je pa šola šola. Tako kot v razredu gre nekaterim bolje, drugim slabše. Tako je bilo tudi z nami. Trudili smo se vsi. Če pa so nekateri dosegli manj kot drugi, jim ni treba obupati. Pred nami je še vrsta zim pa tudi smučarskih tečajev v organizaciji fantov iz Iskre. Možnosti bo še in še. Z veseljem jih bomo izrabili, če se bo le dalo!

Metka Leskovšek

Turno-smučarski izlet na Viševnik

Viševnik je 2050 m visok vrh, ki ga ljubitelji turnega smučanja dobro poznajo. Pravijo, da je to eden najlepših turnosmučarskih vrhov v Sloveniji.

Tudi planinci Elektromehanike ga že dobro poznamo, saj smo se letos že tretjič zapored povzpeli na njegov vrh. Zaradi novozapadlega snega je bila cesta do Rud-

Kar pet smučarskih tečajev v letošnji zimi

Samo del udeležencev drugega tečaja v Gozd Martuljku.

Letos, ko se je zima kljub svojim, že tradicionalnim muhavostim vendarle izkazala s solidno snežno odejo, je imela Počitniška skupnost Iskre dokaj obsežen program smučarskih tečajev za začetnike in nadaljevalnih, ki so v precejšnji meri tudi spričo ugodnih snežnih razmer dobro uspeli.

Prvi in po številu tečajnikov najštevilčnejši — kar 54 jih je bilo — je potekal v času od 22. do 29. januarja v Gozd Martuljku. Vodil ga je Janez Bratina, do prvega znanja smučarske večine pa so tečajnikom pomagali še Mitja Černe, Odon Rančigaj in Janez Puh.

Tudi drugi smučarski tečaj, v katerem je bilo, kot tudi v prvem, zaradi letos podaljšanih semestralnih počitnic precej otrok, je bil v Gozd Martuljku in sicer od 29. januarja do 5. februarja, vodil pa ga je Janez Škofic, pomagali pa so mu — za najmlajše že po tradiciji Roman Pিকেc, Janez Podlesnik in Tone Ravnikar.

Skoraj v istem času, od 31. januarja do 6. februarja je v Kranjski gori potekal tretji letošnji tečaj pod vodstvom Marjana Trevena in Mine Pirarjeve. V tem tečaju je bilo 22 tečajnikov.

Poslušno v „kači“ za učiteljem v dolino.

nega polja težko prevozna. Avtobus se je trmasto upiral, kot da bi slutil vse slabšo cesto. Pospelav je sem ter tja; pošteno smo se preznajili, predno smo ga prinili do kasarne na Rudnem polju. Od tu smo v koloni po eden, kakor četa partizanov, odšli skozi gozd do vnožja Viševnika. Smreke so upogibale svoje veje pod težo snega. Že od daleč smo zaslišali zvok trobente in glasno spodbujanje smučarskim tekmovalcem. Vojski iz Bohinjske Bistrice, Idrije in Pokljuke so imeli namreč tekmovanje v slalomu. Veselo smo jih opazovali, vse prerado jih je zaneslo s proge. Pa saj ni čudno — večina jih je prvič stopila na smučke, ko so prišli k vojakom. Kadar je kdo padel, smo slišali vzklike: „Odmori se družo, onda naprijed!“

Vojski so nam odsvetovali, da bi se smučali po pobočju Viševnika, zato smo šli na vrh brez smučarske opreme. Ni bilo ravno lahko. Pretekle dni je zapadlo približno 25–30 cm novega snega, zato se nam je močno vdiral. Seveda zato nismo izgubili volje, veselo razpoloženi smo prišli na sedlo, od koder se nam je odprl čudovit pogled na verigo bohinjskih gora. Kratek počitel smo izkoristili za okrepčilo. Na vrhu nas je dohitela megla in zakrila nam je znan pogled na jugoslovanskega očaka. Megli se je pridružil še sneg, zato smo se kar hitro vrnili v dolino. Navzdol je šlo hitreje — pogrezali smo se globoko v sneg in daleč v dolino se je razlegel naš smeh. V dolini nas je ujel močan sneg, rahlo pomešan z dežjem, zato smo se zatekli v vojaško kasarno. Najbolj vneti seveda tudi tokrat do zadnjega niso odnehali.

Učitelji v četrtem smučarskem tečaju Počitniške skupnosti Iskra, tudi v Kranjski gori so bili Jernej Penca, Janez Zupan in Irena Pušnik, štel pa je skupno 31 tečajnic in tečajnikov.

Zadnji — peti smučarski tečaj od 13. do 20. februarja tudi v Kranjski gori ima prav tako 31 udeležencev, učitelji pa so Janez Škofic, Janez Cevc in Pavle Blažič.

V vseh tečajih je „delovni program“ potekal po ustaljenem vzorcu: redu s tem, da so tečajniki pod vodstvom svojih učiteljev nabirali smučarsko znanje po štiri ure na dan, seveda pa je večina izmed njih smučala še popoldne, „v lastni režiji“, da bi si v dneh tečaja pridobila pač čimveč izkušnje. Tudi na zaključne tekme, kot nekakšen pregled doseženega smučarskega znanja, niso pozabili in tečajniki so se na njih lepo odrezali.

Počitniška skupnost Iskre je z letošnjimi tečajmi opravila veliko in koristno delo, saj je za lepote smučarskega športa pridobila skupno kar 180 ljubiteljev, ki jim je pridobljeno znanje prav gotovo dovolj vabljivo jamstvo, da tudi v prihodnjih zimah ne bodo manjkali na smučiščih.

— C —

Iatjuna Cvetko

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniško, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Ureja uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željznov — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — TRAVK: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.